

Independent Evaluation Commission for assessing the integrity of candidates
for the position of member in the self-administration bodies of judges and prosecutors

Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția
de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

*Decizia nr. 8 din 30 ianuarie 2024 cu privire la evaluarea reluată a Ecaterinei BUZU,
Candidată la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii*

Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor („Comisia”) a deliberat în privat la 22 decembrie 2023 și 30 ianuarie 2024. Membrii participanți au fost:

1. Herman von HEBEL
2. Victoria HENLEY
3. Nadejda HRIPTIEVSCHI
4. Tatiana RĂDUCANU
5. Nona TSOTSORIA

Comisia emite următoarea decizie, care a fost adoptată în acea dată:

I. Procedura

Ecaterina BUZU, judecător la Judecătoria Orhei („candidata”), s-a aflat pe lista candidaților remisă de Consiliul Superior al Magistraturii în adresa Comisiei la 6 aprilie 2022 în vederea evaluării pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii.

Candidata a fost numită în funcția de judecător pentru un mandat inițial de cinci ani la 30 ianuarie 2012 pentru a activa la Judecătoria Orhei. La 19 decembrie 2016, candidata a fost numită în funcția de judecător de instrucție la Judecătoria Orhei pentru a activa în perioada 27 - 31 decembrie 2016. La 27 decembrie 2016, candidata a fost numită în funcția de judecător de instrucție pentru perioada 1 ianuarie 2017 - 31 decembrie 2017 la Judecătoria Orhei. La 19 decembrie 2017, candidata a fost numită în funcția de judecător de instrucție la Judecătoria Orhei pentru perioada 1 ianuarie 2018 - 31 decembrie 2020. La 22 martie 2017, candidata a fost numită în funcția de judecător până la atingerea plafonului de vârstă. La 27 noiembrie 2018, candidata a fost numită în funcția de judecător cu specializare în domeniul examinării cauzelor cu implicarea minorilor.

Candidata a fost supusă evaluării inițiale de către Comisie (în continuare „evaluarea inițială”) începând cu 8 iulie 2022. Candidata a depus voluntar chestionarul cu privire la integritatea etică la 11 iulie 2022. La 18 iulie 2022, candidata a depus Declarația de avere și interese personale pentru ultimii cinci ani (în continuare „declarația pentru cinci ani”) conform art. 9 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor (în continuare „Legea nr. 26/2022”), care include, de asemenea, lista persoanelor apropiate din sistemul judecătoresc, al procuraturii și în serviciul public, așa cum prevede același articol. În timpul evaluării inițiale,

Comisia a acumulat informații din mai multe surse.¹

Candidata a răspuns și la întrebările scrise și la solicitările de informații din partea Comisiei.² La 2 decembrie 2022, candidata a participat la audiere în ședință publică în fața Comisiei. Candidata a răspuns și la întrebările post-audiere ale Comisiei. Comisia a emis decizia de nepromovare a candidatei la 4 ianuarie 2023. La solicitarea candidatei, acestia i s-a acordat acces la materialele de evaluare la 13 ianuarie 2023, conform art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022.

La 28 ianuarie 2023, candidata a contestat decizia Comisiei la Curtea Supremă de Justiție (în continuare „CSJ”) în conformitate cu art. 14 alin. (1) și (2) din Legea nr. 26/2022. La 1 august 2023, completul de judecată special instituit în cadrul CSJ pentru examinarea contestațiilor declarate împotriva deciziilor Comisiei (în continuare „completul de judecată special al CSJ”) a emis decizia de admitere a contestației depuse de candidată, anulând decizia Comisiei și dispunând reevaluarea candidatei.

Comisia a inițiat evaluarea reluată a candidatei la 8 septembrie 2023. Candidata a răspuns la o rundă de întrebări scrise din partea Comisiei, inclusiv o întrebare, patru subîntrebări și patru solicitări de documente suplimentare. Comisia a colectat informații suplimentare din diverse surse, conform necesităților, pentru a aborda problemele examinate în cadrul evaluării reluate.

Candidata a primit o notificare cu privire la faptele și dubiile serioase din partea Comisiei, la data de 9 noiembrie 2023. La solicitarea candidatei, aceștia i s-a acordat acces la materialele evaluării reluate la data de 20 noiembrie 2023 și 8 decembrie 2023, conform art. 12 alin. (4) lit. c) din Legea nr. 26/2022. Candidata a răspuns la notificarea cu privire la faptele și dubiile serioase la 17 și 28 noiembrie 2023. Candidata a solicitat audiere în ședință publică și a solicitat să fie audiat V.E. pentru a aborda problema nr. 2 cu privire la care Comisia a indicat că are dubii serioase. La 22 decembrie 2023, candidata a participat la audiere în fața Comisiei. V.E. a fost audiat la cererea candidatei. Comisia a decis să desfășoare o parte din audieri în ședință închisă și l-a audiat pe V.E. în ședință închisă. Ulterior, din propria inițiativă, candidata a furnizat mai multe documente și explicații după audiere.

II. Cadrul normativ privind evaluarea și evaluarea reluată

Legea nr. 180/2023 pentru interpretarea unor prevederi ale Legii nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților pentru funcția de membru în organele de autoadministrare ale

---

¹ Sursele din care s-au obținut informații cu privire la candidații evaluați au inclus, în general, Autoritatea Națională de Integritate, Serviciul Fiscal de Stat, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, instituții financiare, instituții publice, surse deschise precum rețelele de socializare și reportajele jurnalistice de investigație și rapoartele membrilor societății civile. Nu toate sursele au furnizat informații referitoare la fiecare candidată și nu toate informațiile furnizate de surse cu privire la candidată au fost pertinente pentru evaluarea Comisiei. A fost verificată veridicitatea și relevanța tuturor informațiilor primite.

² Comisia a trimis candidatei patru runde de întrebări, inclusiv 18 întrebări, 39 subîntrebări și 12 solicitări de documente suplimentare.

judecătorilor și procurorilor și a Legii nr. 65/2023 privind evaluarea externă a judecătorilor și a candidaților pentru funcția de judecător la Curtea Supremă de Justiție din 7 iulie 2023 (în continuare „Legea nr. 180/2023”), prevede că în sensul art. 3 alin. (2) și art. 4 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare nu este o autoritate publică în sensul Codului administrativ. Completul de judecată special al CSJ a conchis că Legea nr. 180/2023 a consolidat înțelegerea faptului că Comisia de evaluare este o autoritate publică specifică în felul său, adică nu este o persoană juridică de drept public. Completul de judecată special al CSJ a mai reținut că, în conformitate cu art. 72 alin. (6) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, actul normativ de interpretare nu are efecte retroactive, cu excepția cazurilor când prin interpretarea normelor de sancționare se creează o situație mai favorabilă. Completul de judecată special al CSJ a dispus reluarea evaluării, care a avut loc după intrarea în vigoare a Legii nr. 180/2023; astfel, Legea nr. 180/2023 se aplică în cadrul evaluării reluate.

Ghidată de scopul de a apăra principiile fundamentale ale statului de drept (art. 1 alin. (3) din Constituție), suveranitatea și puterea de stat (art. 2 din Constituție), deciziile Comisiei sunt adoptate în conformitate cu legea, urmăresc scopurile legitime enumerate în Legea nr. 26/2022 și rezultatul este necesar pentru ca o societate democratică să atingă scopul sau scopurile respective.³ Evaluarea de către Comisie a integrității candidaților constă în verificarea integrității lor etice și financiare (art. 8 alin. (1) din Legea nr. 26/2022) în vederea sporirii integrității viitorilor membri ai Consiliului Superior al Magistraturii, Consiliului Superior al Procurorilor și ai organelor specializate ale acestora, precum și în vederea sporirii încrederii societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și în general, în sistemul justiției (preambulul Legii nr. 26/2022). Sporirea încrederii societății în sistemul de justiție și buna funcționare a acestor instituții sunt subiecte de mare interes public.⁴ Comisia de la Veneția și Directoratul General Drepturile Omului și Statul de Drept (DGI) al Consiliului Europei (în continuare „Comisia de la Veneția și DGI”) au reținut că evaluarea integrității nu se aplică judecătorilor sau procurorilor în ceea ce privește rolurile lor de judecători sau procurori și, prin urmare, nu afectează independența acestor roluri. Cu toate acestea, este o parte crucială a structurii de guvernare a sistemului de justiție din Republica Moldova că judecătorii și procurorii să servească periodic în organele de autoadministrare și au subliniat că acestea sunt mai mult decât funcții administrative; sunt roluri cruciale în asigurarea bunei guvernări a acestor organe din sistemul justiției. Prin urmare, Comisia de la Veneția și DGI au mai observat că integritatea personală a membrilor care alcătuiesc Consiliile Superioare (ale judecătorilor și procurorilor) este un element esențial al naturii acestor organe; asigură încrederea cetățenilor în instituțiile de justiție - încrederea în magistrați și în integritatea lor. Într-o societate care respectă valorile fundamentale ale democrației, încrederea cetățenilor în acțiunea Consiliilor Superioare depinde foarte mult, sau esențial, de integritatea personală, competența și credibilitatea membrilor lor.⁵

³ *Mutatis mutandis, Xhoxhaj contra Albaniei*, nr. 15227/19, paragraful 378, 31 mai 2021; *Nikëhasani contra Albaniei*, nr. 58997/18, paragraful 93, 13 decembrie 2022.

⁴ *Baka contra Ungariei* [GC], nr. 20261/12, paragraful 171, 23 iunie 2016; *Morice contra Franței* [GC], nr. 29369/10, paragraful 125, CtEDO 2015.

⁵ Opinie comună nr. 1069/2021 a Comisiei de la Veneția și a Directoratului General Drepturile Omului și Statul de Drept (DGI) al Consiliului Europei cu privire la unele măsuri legate de selecția candidaților pentru funcțiile administrative în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor și modificarea unor acte normative,

Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1069/2022 a notat în mod special că crearea unor organe ad-hoc pentru evaluarea integrității judecătorilor și procurorilor se bazează pe presupunerea că sistemul de justiție are deficiențe extrem de grave și că există îndoieli sistemice cu privire la integritatea magistraților.⁶

Cu referire la justificarea procedurilor de evaluare externă („vetting”), atât în contextul albanez, cât și în cel ucrainean, Comisia de la Veneția a comentat în repetate rânduri că măsurile extraordinare de evaluare a judecătorilor și procurorilor nu au fost „doar justificate”, ci au fost „necesare pentru ca Albania să se protejeze de flagelul corupției, care, dacă nu este abordată, ar putea distruge complet sistemul său judiciar”.⁷ În aceste contexte, Comisia de la Veneția a luat în considerare problemele majore existente, în ceea ce privește corupția și incompetența în sistemul judiciar, influența politică asupra procesului de numire a judecătorilor în perioada anterioară, și lipsa, aproape completă, de încredere publică în onestitatea sau competența sistemului judiciar.⁸ Într-o opinie din 2019 privind un proiect de lege, din Republica Moldova, care includea evaluarea externă a judecătorilor CSJ, Comisia de la Veneția și DGI au luat în considerare evaluarea făcută de autorități, în special, două rezoluții ale Parlamentului European în care s-a concluzionat că⁹ „în ultimii ani, sistemul de justiție a demonstrat o lipsă fără precedent de independență și supunere la interese oligarhice” și că „instituții naționale și internaționale au declarat Republica Moldova un stat capturat”.¹⁰ Comisia de la Veneția și DGI au remarcat, de asemenea, că în cele din urmă este de competența autorităților moldovenești să decidă dacă situația predominantă din sistemul justiției al Republicii Moldova creează o bază suficientă pentru evaluarea extraordinară a integrității tuturor judecătorilor și procurorilor, precum și a membrilor Consiliului Superior al Magistraturii și Consiliului Superior al Procurorilor.¹¹ După cum a statuat în multiple rânduri Curtea Europeană a Drepturilor Omului (în continuare „CtEDO”), autoritățile naționale, în principiu, sunt mai bine plasate decât o instanță internațională pentru a evalua necesitățile și circumstanțele locale.¹² Este relevant să menționăm că într-o opinie recentă a Comisiei de la Veneția referitoare la Georgia, Comisia de la Veneția a ajuns la concluzii similare cu privire la

---

13 decembrie 2021 (în continuare „Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1069/2021 cu privire la proiectul de lege nr. 26/2022”), paragrafele 15 și 11.

⁶ „Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1069/2021 cu privire la proiectul de lege nr. 26/2022”), paragrafele 11 și 12.

⁷ Opinia Finală a Comisiei de la Veneția nr. 824/2015 cu privire la proiectul revizuit de amendamente constituționale privind sistemul judiciar al Albaniei, 15 ianuarie 2016, paragraful 52.

⁸ Opinia comună nr. 801/2015 a Comisiei de la Veneția și a Directoratului Drepturile Omului (DHR) a Directoratului General Drepturile Omului și Statul de Drept (DGI) cu privire la Legea privind Sistemul Judiciar și Statutul Judecătorilor și amendamentele la Legea privind Consiliul Superior al Justiției din Ucraina, 23 martie 2015, paragrafele 72-74.

⁹ Rezoluția din 5 iulie 2018 privind criza politică din Moldova ca urmare a invalidării alegerilor locale din Chișinău (2018/2783(RSP)) și Rezoluția din 14 noiembrie 2018 privind punerea în aplicare a Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană în Republica Moldova (2017/2281(INI)).

¹⁰ Opinia comună interimară nr. 966/2019 a Comisiei de la Veneția și a Directoratului Drepturile Omului (DHR) din cadrul Directoratului General Drepturile Omului și Statul de Drept (DGI) a Consiliului Europei cu privire la proiectul de lege privind reforma CSJ și a Procuraturii, din 14 octombrie 2019, paragraful 46.

¹¹ Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1069/2021 cu privire la proiectul de lege nr. 26/2022, paragraful 42.

¹² A se consulta, printre altele, *M.A. contra Danemarcei* [GC], nr. 6697/18, paragraful 147, 9 iulie 2021; *THÖRN contra Suediei*, 24547/18, paragraful 48, 1 septembrie 2022; a se consulta și Protocolul nr. 15, care a intrat în vigoare la 1 august 2021.

necesitatea unui proces național consultativ incluziv pentru abordarea posibilelor măsuri de reformă, inclusiv evaluarea integrității membrilor Consiliului Superior al Judecătorilor din acea țară, având în vedere acuzațiile persistente de lipsă de integritate în cadrul Consiliului Superior. Opinia a subliniat în mod expres opțiunea temporară de a utiliza consilii consultative mixte naționale/internaționale pentru a pune în aplicare această procedură.¹³

Conform art. 8 alin. (2) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului *de integritate etică* dacă:

- a) nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial;
- b) în privința acestuia nu există suspiciuni rezonabile privind comiterea actelor de corupție, actelor conexe actelor de corupție sau faptelor coruptibile în sensul Legii integrității nr. 82/2017;
- c) nu a încălcat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, al conflictelor de interese, al incompatibilităților, al restricțiilor și/sau al limitărilor.

O serie de versiuni ale codurilor de etică au fost aplicabile judecătorilor în perioada de timp cuprinsă de evaluare. Codurile au fost: *Codul de etică profesională al judecătorului*, adoptat la Conferința judecătorilor din 4 februarie 2000, *Codul de etică al judecătorului*, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 366/15 din 29 noiembrie 2007, *Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului*, aprobat prin Hotărârea nr. 8 a Adunării Generale a Judecătorilor din 11 septembrie 2015, modificat prin Hotărârea nr. 12 a Adunării Generale a Judecătorilor din 11 martie 2016, precum și *Comentariul la Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului*, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 230/12 din 8 mai 2018. Din 2018, *Ghidul Integrității Judecătorilor*, aprobat prin Hotărârea Consiliului Superior al Magistraturii nr. 318/16 din 3 iulie 2018 este o altă sursă relevantă în scopul evaluării aspectelor de integritate judiciară.

De asemenea, Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară, adoptate de Grupul Judiciar pentru Întărirea Integrității Justiției ca Proiect al Codului de Conduită Judiciară de la Bangalore 2001 și astfel cum au fost revizuite la Masa Rotundă a Președinților Curților Supreme din 25 - 26 noiembrie 2002 și aprobate de Consiliul Economic și Social al Națiunilor Unite, rezoluția 2006/23 („Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară”) oferă îndrumări relevante.

Avizul nr. 3 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei privind principiile și regulile care reglementează conduita profesională a judecătorilor, în special etica, comportamentul incompatibil și imparțialitatea, adoptat la 19 noiembrie 2002 („CCJE (2002) Aviz nr. 3”) oferă îndrumări suplimentare.

---

¹³ Opinia de monitorizare („follow up”) a Comisiei de la Veneția nr. CDL-AD(2023)033 referitoare la Opiniile Anterioare privind Legea Organică cu privire la Instanțele de drept comun, Georgia, 9 octombrie 2023, paragrafele 10, 11, 24.

Conform art. 8 alin. (4) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului de *integritate financiară* dacă:

- a) averea candidatului a fost declarată în modul stabilit de legislație;
- b) Comisia constată că averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate.

Art. 2 alin. (2) din Legea nr. 26/2022 prevede că evaluarea candidaților include o verificare a averii persoanelor apropiate ale candidaților, astfel cum sunt definite în Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, precum și a persoanelor prevăzute la art. 33 alin. (4) și (5) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Conform art. 8 alin. (5) din Legea nr. 26/2022, pentru evaluarea integrității financiare a candidatului, Comisia verifică:

- a) respectarea de către candidat a regimului fiscal în partea ce ține de achitarea impozitelor la folosirea mijloacelor și veniturilor rezultate din proprietatea deținută, precum și a veniturilor impozabile, și în partea ce ține de achitarea drepturilor de import și drepturilor de export;
- b) respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;
- c) modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), precum și cheltuielile legate de întreținerea acestor bunuri;
- d) sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art. 2 alin. (2);
- e) dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte care pot asigura beneficii de ordin financiar, în care candidatul, persoana specificată la art. 2 alin. (2) sau persoana juridică în care aceștia au calitatea de beneficiari efectivi este parte contractantă;
- f) dacă există sau nu donații în care candidatul sau persoana specificată la art. 2 alin. (2) are statut de donatar sau de donator;
- g) alte aspecte relevante pentru clarificarea originii averii candidatului și pentru justificarea acesteia.

În aprecierea criteriilor aferente integrității etice și integrității financiare și în luarea deciziilor cu privire la acestea, Comisia nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv (art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26/2022). Comisia apreciază materialele acumulate cu privire la candidați după intima sa convingere, formată în urma cercetării multiaspectuale, complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea lui de către Comisie (art. 10 alin. (9) din Legea nr. 26/2022).

Conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, Comisia de evaluare are independență funcțională și autonomie decizională față de orice persoane fizice sau juridice, indiferent de forma juridică de organizare a acestora, inclusiv, față de fracțiunile politice și partenerii de dezvoltare care au participat la desemnarea membrilor acesteia.

Se consideră că un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată (art.13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022). În acest sens, trebuie făcută o distincție între „*evaluarea externă a membrilor în funcție*” („*vetting of serving members*”) și *evaluarea externă a candidaților pentru funcția de membru în aceste organe* („*pre-vetting of candidates*”). Verificările de integritate ce vizează candidații la funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor și în organele lor specializate (conform Legii nr. 26/2022) reprezintă un proces de filtrare și nu un proces judiciar de evaluare externă („*judicial vetting process*”). Ca atare, acestea pot fi considerate, dacă sunt implementate corect, ca un echilibru între beneficiile acestei măsuri cu privire la contribuția adusă la sporirea încrederii în justiție, și posibilele efecte negative.¹⁴ Această distincție importantă între procesele de evaluare externă a subiecților în funcție și evaluarea externă a candidaților a fost evidențiată și într-un alt raport recent al Comisiei de la Veneția privind procesul de evaluare externă în Kosovo, care a menționat că „Într-un sistem de verificări prealabile de integritate, decizia de a nu recruta un candidat poate fi justificată în caz de simpla îndoială, pe baza unei evaluări a riscurilor. Cu toate acestea, decizia de a evalua negativ un deținător actual al postului ar trebui să fie legată de un indiciu de încălcare a legii, de exemplu avere inexplicabilă, chiar dacă nu poate fi dovedit dincolo de orice îndoială că această avere provine din surse ilegale”. Totodată, „În alte investigații, cum ar fi verificarea mai largă a integrității, sarcina probei se va realiza pe baza echilibrului probabilităților”.¹⁵ În cazul Legii nr. 26/2022, art. 13 alin. (6) precizează în mod clar că rezultatele evaluării efectuate de Comisie, așa cum sunt stabilite în decizia de evaluare, constituie temei juridic pentru neadmiterea candidatului la alegeri sau concurs. Legea nu prevede alte consecințe juridice ce derivă din decizia de evaluare; decizia negativă a Comisiei de Evaluare nu afectează în niciun fel cariera judecătorului sau procurorului, ci constituie un impediment pentru a candida la funcția de membru al Consiliului.¹⁶

Conform jurisprudenței consacrate a CtEDO, nu există dreptul la un rezultat favorabil¹⁷ și, în principiu, nu există dreptul, în temeiul Convenției, de a deține o funcție publică legată de administrarea justiției.¹⁸ În principiu, statele au un interes legitim în reglementarea funcțiilor în serviciul public.¹⁹ Prin adoptarea Legii nr. 26/2022, Parlamentul Republicii Moldova a impus

¹⁴ Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1069/2021 privind proiectul de lege nr. 26/2022, paragrafele 14 și 43.

¹⁵ Comisia de la Veneția, CDL-AD (2022)011-e, Kosovo - Opinia cu privire la Documentul de Concept privind Vetting-ul Judecătorilor și Procurorilor și proiectul de amendamente la Constituție, adoptată de Comisia de la Veneția la cea de-a 131-a sesiune plenară (Veneția, 17-18 iunie 2022), paragrafele 10 și 9.

¹⁶ Secțiunea 115 a Hotărârii Curții Constituționale privind Excepțiile de neconstituționalitate ale unor prevederi din Legea nr. 26/2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, Hotărârea nr. 42/2023, 6 aprilie 2023; a se consulta, de asemenea, Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1069/2021 privind proiectul de Lege nr. 26/2022, paragrafele 15 și 39.

¹⁷ A se vedea, *Kudla contra Poloniei* [GC], nr. 30210/96, paragraful 157, CtEDO 2000-XI, *Hilal contra Regatului Unit*, nr. 45276/99, paragraful 78, CtEDO 2001-II, *Andronicou și Constantinou contra Ciprului*, 9 octombrie 1997, paragraful 201, Rapoarte privind hotărârile și deciziile din 1997 VI.

¹⁸ A se vedea *Grzeđa contra Poloniei* [GC], nr. 43572/18, paragraful 270, 15 martie 2022; *Denisov contra Ucrainei* [GC], nr. 76639/11, paragraful 46, 25 septembrie 2018 și *Dzhidzheva-Trendafilova contra Bulgariei* (dec.), nr. 12628/09, paragraful 38, 9 octombrie 2012.

¹⁹ A se vedea, *Naidin contra României*, nr. 38162/07, §49, 21 octombrie 2014, și *Sidabras și Džiautas contra Lituaniei*, nr. 55480/00 și 59330/00, paragraful 52, CtEDO 2004 VIII.

candidaților pentru funcția de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor, să fie supuși evaluării extraordinare efectuată de către Comisie, ca parte a procesului de alegere/numire.

În contextul procesului de evaluare externă („vetting”), inversarea sarcinii probei către candidat, odată ce organul de evaluare a identificat probleme de integritate, a fost considerată admisibilă de către CtEDO, chiar și în cazul verificării integrității judecătorilor în exercițiu care își pot pierde funcțiile sau pot fi sancționați, în alt mod, în rezultatul evaluării. În cauza *Xhoxhaj contra Albaniei*,²⁰ CtEDO a statuat că „nu este per se arbitrar, în sensul aspectului „civil” al articolului 6 § 1 din Convenție, ca sarcina probei să revină reclamantului în procedura de verificare a integrității după ce CIC [Comisia Independentă de Calificare] a pus la dispoziție constatările preliminare, rezultate în urma încheierii investigației și a dat acces la probele din dosarul cauzei”. Interpretarea dubiilor în detrimentul persoanei care nu a furnizat informațiile solicitate a constituit un standard în legislația Republicii Moldova cu privire la integritate.²¹ Art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022 prevede în mod expres că Comisia trebuie să respecte această abordare, din moment ce legea stabilește că „un candidat nu întrunește criteriile de integritate dacă s-a constatat existența unor dubii serioase privind conformitatea candidatului cu cerințele prevăzute la art. 8, care nu au fost înlăturate de către persoana evaluată”.

Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1069/2022 a remarcat că „într-un regim de funcționare normală, integritatea magistraților care urmează să fie aleși de colegii lor ar trebui, prin natura sa, să rezulte din calitățile, condițiile personale, integritatea și competența profesională care au permis numirea lor ca judecători sau procurori. Odată ce statutul de magistrat a fost dobândit, calitățile de integritate și competență trebuie să fie prezumate până la proba contrarie, care poate rezulta doar din evaluarea disciplinară sau a performanței funcționale prin proceduri legale adecvate” (subliniere adăugată). Strategia privind asigurarea independenței și integrității sectorului justiției pentru anii 2022 - 2025, aprobată prin Legea nr. 211/2021, a recunoscut percepția publică cu privire la lipsa de integritate a actorilor din sectorul justiției (Obiectivul 1.1) și a afirmat că asigurarea integrității actorilor în sectorul justiției a fost declarată obiectiv național în diverse angajamente internaționale și acte naționale (Obiectivul 1.2). Strategia a mai precizat că, „în actualele condiții ale Republicii Moldova, pentru realizarea acestui deziderat, se impune asigurarea unei verificări efective a judecătorilor și procurorilor sub aspectul integrității, intereselor lor, dar și al profesionalismului, care va fi realizată printr-un mecanism de evaluare extraordinară (externă), similar practicilor altor state din Europa care au demarat acest exercițiu urmare agreării mecanismului de către forumurile internaționale competente (același Obiectiv 1.2)”.

În acest context, de exemplu, nu se poate concluziona că un candidat corespunde criteriilor de integritate, în virtutea faptului că acestui candidat nu i s-a aplicat vreodată o sancțiune disciplinară sau din considerentul că în privința lui nu s-a emis vreo decizie de către Autoritatea Națională de

²⁰ *Xhoxhaj contra Albaniei*, nr. 15227/19, paragraful 352, 31 mai 2021.

²¹ A se vedea, de exemplu, art. 33 alin. (9) și (10) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Integritate cu referire la averea sau declarațiile sale de avere anuale. Aplicarea sancțiunilor disciplinare în sistemul justiției a fost inefficientă în Republica Moldova. Grupul de State împotriva Corupției (GRECO) a remarcat „opinia respondenților că CSM nu a reacționat la semnalarea neregulilor admise de judecători, într-un mod suficient de determinat. Numeroase cazuri se raportează în mass-media, în privința cărora CSM, nu ar fi luat măsuri. Se presupune că deciziile nu sunt bine explicate, sancțiunile disponibile nu sunt aplicate pe deplin și GET [Echipei de Evaluare GRECO] i-au fost oferite exemple de judecători cărora li s-a permis să demisioneze din inițiativă proprie, în loc să fie concediați, pentru a avea dreptul la indemnizații și beneficii sociale. Acest lucru transmite mesaje nefaste că neregulile și lipsa de diligență sunt tolerate fără măsuri eficiente de descurajare”.²² Un raport comun al patru ONG-uri din Republica Moldova reflectă aceste constatări și documentează cazuri în care atragerea la răspundere disciplinară a judecătorilor a eșuat.²³ Până în martie 2023 - șapte ani mai târziu - GRECO a constatat că unele dintre recomandările sale privind răspunderea disciplinară a judecătorilor sunt încă doar ”parțial implementate”.²⁴ Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) a concluzionat, de asemenea, că ”unele temeuri pentru răspunderea disciplinară s-au dovedit a fi vagi [...]. Aplicarea generală a procedurilor disciplinare și de eliberare din funcție nu este percepută imparțial de către părțile neguvernamentale interesate și lipsește aplicarea de rutină a unor sancțiuni proporționale și disuasive”.²⁵ În ceea ce privește „investigațiile penale în care sunt vizați judecători”, Comisia Internațională a Juriștilor a observat în 2019 că „au fost întreprinse unele investigații penale în privința judecătorilor, inclusiv pentru corupție, începând cu 2013, dar încă cu puține rezultate finale”.²⁶ Preocupările cu privire la lipsa de responsabilitate, apar încă de la începutul carierei judecătorilor: În 2016, GRECO era „foarte îngrijorat de indiciile că candidații care prezintă riscuri de integritate sunt numiți judecători”.²⁷

Nota informativă care însoțea proiectul Legii nr. 26/2022 menționa că „Cadrul normativ actual care reglementează procedura de verificare a candidaților pentru funcțiile de membru în Consiliul Superior al Magistraturii și Consiliul Superior al Procurorilor și în organele specializate ale acestora este insuficient, deoarece, în prezent, persoanele care candidează la funcțiile respective nu sunt supuse verificării din punct de vedere al integrității. [...] Problemele identificate pot fi rezolvate prin instituirea unui filtru de integritate”. Pilonii de bază ai filtrului de integritate, instituiți prin Legea nr. 26/2022 (criterii exhaustive privind integritatea financiară și etică, dreptul candidatului de a aduce probe și de a înlătura dubiile serioase ale Comisiei, independența funcțională a Comisiei), au avut ca scop asigurarea faptului că prezumția de integritate poate fi înlăturată pe baza probelor.

²² Al patrulea Raport de evaluare al GRECO pentru Republica Moldova, 1 iulie 2016, paragraful 135.

²³ Transparency International, și alții, Capturarea statului: cazul Republicii Moldova, 2017, p. 21.

²⁴ Al patrulea Raport de evaluare al GRECO pentru Republica Moldova, al doilea raport de conformitate intermediar, 24 martie 2023, paragrafele 43, 49, 60

²⁵ OCDE, a 5-a Rundă Pilot de Monitorizare a Planului de acțiuni anticorupție de la Istanbul pentru Moldova, 2022, p. 51.

²⁶ Comisia Internațională a Juriștilor, Promisiunea neîndeplinită privind un sistem judecătoresc independent în Moldova, 2019, p. 35.

²⁷ Al patrulea Raport de Evaluare al GRECO pentru Republica Moldova, 1 iulie 2016, paragraful 101.

Astfel, sintagma „nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv” (art. 8 alin. (6) din Legea nr. 26/2022), a devenit un element cheie al independenței funcționale a Comisiei. Această abordare obligă Comisia să efectueze propria evaluare, pe baza documentelor și informațiilor colectate de la candidați și terți (inclusiv persoane fizice și juridice de drept public sau privat (art.10 alin. (2) și (3) din Legea nr. 26/2022)) și să nu se bazeze doar pe faptele anterioare, inclusiv procedurile disciplinare sau absența acestora. Comisia de la Veneția nu a formulat nicio obiecție cu privire la această abordare cu referire la Legea nr. 26/2022.²⁸ În comparație, o prevedere similară este inclusă în pct. 1.5.3 din Metodologia (2021) Consiliului de Etică din Ucraina, menționată de Comisia de la Veneția ca exemplu care reglementează evaluarea candidaților.²⁹ Curtea Constituțională a Republicii Moldova a făcut și ea referire la această abordare, afirmând: „Curtea reține că prevederea, care conține textul contestat, stabilește că la evaluarea integrității etice și financiare a candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, Comisia de Evaluare „nu depinde de constatările altor organe cu competențe în domeniul respectiv”.³⁰ Legiuitorul a permis Comisiei să formuleze propriile concluzii în evaluarea criteriilor de integritate și în luarea deciziilor, și acest fapt a fost susținut de Curtea Constituțională.

În aprecierea și luarea deciziei cu privire la criteriile de integritate financiară și etică, conform prevederilor Legii nr. 26/2022 (în special, art. 10 alin. (9)), Comisia se ghidează și se conformează principiilor de nediscriminare și tratament egal, ceea ce implică faptul că Comisia va trata în mod egal persoanele aflate în situații analogice sau relativ similare.³¹ Aceasta implică, de asemenea, faptul că Comisia va trata diferit persoanele a căror situație este semnificativ diferită.³² Conform art. 19 din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, persoana care înaintează o acțiune în instanță trebuie să prezinte fapte care permit prezumția existenței unui act de discriminare, după care sarcina probei că pretinsele fapte nu constituie discriminare revine pârâtului, cu excepția faptelor care atrag răspunderea penală.

În cazurile de discriminare, CtEDO a stabilit că, odată ce reclamantul a demonstrat o diferență în tratament, Guvernului îi revine sarcina să demonstreze că aceasta a fost justificată.³³ CtEDO a clarificat că elementele care caracterizează situații diferite și determină comparabilitatea acestora

---

²⁸ A se vedea Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1069/2021 asupra proiectului de lege nr. 26/2022 și Opinia comună al Comisiei de la Veneția și DGI referitor la Proiectul de lege privind evaluarea externă a judecătorilor și procurorilor, 14 martie 2023, paragrafele 49-50.

²⁹ A se vedea Opinia Comisiei de la Veneția nr. 1109/2022 asupra proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative ale Ucrainei privind îmbunătățirea procedurii de selectare a candidați la funcția de judecător la Curtea Constituțională a Ucrainei pe bază de concurs, 19 decembrie 2022, paragraful 54.

³⁰ A se vedea secțiunea 128 din Hotărârea Curții Constituționale privind excepțiile de neconstituționalitate a unor dispoziții din Legea nr. 26 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, Hotărârea nr. 42/2023 din 6 aprilie 2023. A se vedea, de asemenea, Hotărârea Curții Constituționale nr. 9 din 7 aprilie 2022 privind controlul constituționalității Legii nr. 26/2022.

³¹ *Biao contra Danemarcei* [Marea Cameră], nr. 38590/10, paragraful 89, 24 mai 2016; *Carson și alții contra Regatului Unit* [Marea Cameră], nr. 42184/05, paragraful 61, CtEDO 2010; *Burden contra Regatul Unit* [Marea Cameră], nr. 13378/05, paragraful 60, CtEDO 2008.

³² *Eweida și alții contra Regatului Unit*, nr. 48420/10, 59842/10, 51671/10 și 36516/10, paragraful 81, CtEDO 2013 (extrase); *Thlimmenos contra Greciei* [Marea Cameră], nr. 34369/97, paragraful 44, CtEDO 2000-IV.

³³ *Timishev contra Rusiei*, nr. 55762/00 și 55974/00, paragraful 57, 13 decembrie 2005.

trebuie evaluate prin prisma obiectului de reglementare, obiectivului prevederii contestate și contextului în care are loc presupusa discriminare. Aprecierea faptului dacă două persoane sau grupuri sunt într-o situație comparabilă sau nu, în scopul analizei tratamentului diferențiat și a discriminării, este specifică și contextuală; aprecierea poate fi bazată doar pe elemente obiective și verificabile, iar situațiile comparabile trebuie să fie evaluate în complexitatea lor, evitând aspectele marginale care ar duce la o analiză artificială.³⁴

Un component crucial în procesul de evaluare sunt declarațiile de avere. Principalele obiective ale declarațiilor de avere includ monitorizarea variațiilor de avere ale politicianilor și funcționarilor publici individuali, în scopul de a-i descuraja de la comportament necorespunzător și de a-i proteja de acuzații false, precum și de a ajuta la clarificarea întregului spectru al îmbogățirii ilicite sau a altor activități ilegale, furnizând probe suplimentare.³⁵ Pentru a evalua integritatea unui candidat, Legea nr. 26/2022 prevede ca Comisia verifică activele, sursele de venit, existența împrumuturilor și a altor contracte care pot genera beneficii financiare, donațiile și alte aspecte ale averii candidatului, declarate de către acesta (art. 8 alin. (5)). Împrumuturile, de exemplu, au fost recunoscute ca mijloc de acoperire a fluxului de numerar al unui subiect al declarării, provenit din surse nedeclarete.³⁶ Comisiei, de asemenea, îi revine obligația să analizeze activele deținute pe numele persoanelor apropiate ale candidatului (art. 2 alin. (2) din Legea nr. 26/2022). Aceasta se datorează faptului că „ar trebui să se recunoască faptul că oficialii corupți ascund adesea activele lor sub numele rudelor lor, soților/soțiilor și altor persoane. Prin urmare, ar trebui să fie posibil de a monitoriza nu doar averea unui oficial public, dar și a rudelor apropiate și a membrilor familiei”.³⁷ Legea nr. 26/2022 prevede, de asemenea, obligația Comisiei de a examina ceea ce un candidat nu a declarat în declarațiile de avere și interese personale: „Comisia de evaluare verifică respectarea de către candidat a regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale” (art. 8 alin. (5) lit. b)). Veniturile sau cheltuielile nedeclarete sunt relevante pentru integritatea financiară, în măsura în care acestea nu au fost declarate veridic, dar și pentru integritatea etică, inclusiv, dar fără a se limita la, în măsura în care acestea se referă la venituri secundare interzise, evaziune fiscală sau încălcarea prevederilor privind combaterea spălării banilor.

În cazul reluării procedurii de evaluare a candidatului de către Comisia de evaluare, urmare a acceptării de către CSJ a cererii de contestare a candidatului și dispunerea re-evaluării candidatului, conform art. 14 alin. (10) din Legea nr. 26/2022, dispozițiile cu privire la procedura

---

³⁴ *Fábián contra Ungariei* [Marea Cameră], nr. 78117/13, alin. 121, 5 septembrie 2017; *Aviz consultativ cu privire la diferența de tratament dintre asociațiile proprietarilor de terenuri „având o existență recunoscută la data înființării unei asociații comunale a vânzătorilor aprobate, și cele înființate după acea dată*, 13 iulie 2022, paragraful 69.

³⁵ OCDE (2011), *Declarații de avere pentru funcționarii publici: Un instrument pentru prevenirea corupției*, OECD Publishing, p. 12.

³⁶ Proiectul de facilitare al Parteneriatului Estic – Consiliul Europei „Buna guvernare și lupta împotriva corupției”. Manualul practicianului privind procesarea și analiza declarațiilor de venit și de avere ale funcționarilor publici, elaborat de Tilman Hoppe cu contribuții de la Valts Kalniņš, ianuarie 2014, secțiunea 7.5.1.3.

³⁷ OCDE (2011), *Declarații de avere pentru funcționarii publici: Un instrument pentru prevenirea corupției*, OECD Publishing, p. 14.

de evaluare se aplică în mod corespunzător.

Art. 19 din Regulamentul de organizare și funcționare al Comisiei independente de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor aprobat în baza Legii nr. 26/2022 la 2 mai 2022, cu modificările din 6 septembrie 2023 (în continuare „Regulamentul de organizare și funcționare”), stabilește reguli privind procedura de evaluare reluată a candidaților. Regulile permit candidatului să prezinte probe noi cu privire la problemele abordate de CSJ și indicate Comisiei pentru re-evaluare doar în cazul în care el/ea a fost în imposibilitatea de a le prezenta anterior la etapa de evaluare și în fața CSJ și dacă candidatul prezintă o justificare suficientă Comisiei. Comisia poate trimite candidatului întrebări și solicitări de documente și informații, în măsura în care este necesar, pentru a clarifica problemele care derivă din decizia CSJ. Dacă Comisia nu a emis o decizie de promovare a candidatului, aceasta va prezenta candidatului o notificare cu privire la faptele și dubiile serioase și o solicitare, adresată candidatului, de a indica dacă dorește să participe la audieri în ședință publică. Totodată, candidatului i se va oferi acces la materialele colectate în timpul procedurii de evaluare reluată. Comisia poate, de asemenea, stabili, în conformitate cu decizia CSJ, fie la cererea candidatului, fie *proprio motu*, de a audia o persoană într-o ședință publică pentru a aborda o problemă cu privire la care Comisia a indicat că are dubii serioase. În cazul în care, în orice moment al evaluării reluate, dubiile serioase cu privire la integritatea etică sau financiară a unui candidat au fost atenuate, Comisia emite o decizie de promovare a evaluării de către candidat. În procesul de evaluare reluată, Comisia nu este obligată să examineze alte circumstanțe decât cele care au condus la admiterea contestației candidatului la CSJ.

La finalizarea procedurii de evaluare reluată, Comisia va emite o decizie motivată cu privire la promovarea sau nepromovarea evaluării reluate de către candidat (art. 13 alin. (1) din Legea nr. 26/2022).

III. Evaluarea reluată a candidatei

În temeiul art. 10 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, în vigoare până la 26 decembrie 2022, Comisia trebuia să colecteze și să verifice informațiile colectate despre un candidat în termen de cel mult 30 de zile de la primirea declarației pentru cinci ani, depusă de candidată. Art. 10 alin. (8) din Legea nr. 26/2022 prevedea că acest termen poate fi prelungit cu încă 15 zile dacă informațiile ce urmează a fi analizate erau complexe sau se datorează transmiterii cu întârziere a informațiilor solicitate. La 9 august 2022, Comisia a constatat întrunirea criteriilor prevăzute de art. 10 alin. (8) din Legea nr. 26/2022 cu privire la evaluarea candidatei și a extins cu 15 zile termenul pentru colectarea și verificarea informațiilor. Întrucât candidata a prezentat Comisiei declarația pentru ultimii cinci ani completată la 18 iulie 2022, perioada totală, de 45 de zile, pentru colectarea informațiilor de către Comisie s-a încheiat la 1 septembrie 2022. Astfel, după 1 septembrie 2022, Comisia nu mai avea competența de a solicita date și informații suplimentare de la entitățile publice și private și privat pentru a clarifica eventuale incertitudini constatate în cursul evaluării, în timp ce capacitatea candidatei de a colecta informații suplimentare și de a le transmite Comisiei

continua. Prin modificarea Legii nr. 26/2022, în vigoare începând cu 27 decembrie 2022, au fost abrogate alin. (1) și (8) din art. 10 și, în consecință, au fost eliminate restricțiile de timp pentru colectarea informațiilor de către Comisie.

Problema 1. Sursa mijloacelor bănești pentru depozitele de numerar în două conturi bancare

a. Faptele

În decizia sa urmare evaluării inițiale, Comisia a stabilit că în perioada 2012 - 2015, candidata a deținut patru conturi în băncile din Republica Moldova deschise în numele său:

- Cont bancar nr. 1 – un cont curent deschis în 2010 și închis în 2016. Acesta era un cont în EUR, pe care candidate îl folosea pentru a efectua plăți în străinătate.
- Cont bancar nr. 2 – un cont deschis în 2010 și închis în 2017. Acest cont bancar avea depozite totale de numerar de aproximativ 111.000 MDL în 2011 și 2012.
- Cont bancar nr. 3 – un cont de credit deschis în 2010. Acest cont bancar a înregistrat cheltuieli totale de aproximativ 79.000 MDL în 2011 și 2012.
- Cont bancar nr. 4 – un cont curent deschis în 2012. Candidata a primit un împrumut de 700.000 MDL în 2021 în acest cont bancar.

În perioada 2012 - 2015, candidata a declarat un singur cont bancar în secțiunea „IV. Active financiare” din declarațiile sale cu privire la venituri și proprietate (similar cu declarațiile de avere și interese personale, în vigoare din 2016, în continuare „declarații anuale”). Candidata a indicat denumirea băncii, dar nu a indicat un număr de cont; prin urmare, nu a fost posibil să fie identificat care dintre cele patru conturi bancare a fost declarat, doar faptul că candidata încercase să declare unul dintre cele patru conturi bancare.

În răspuns la întrebările scrise ale Comisiei în timpul evaluării inițiale, candidata a declarat că a menționat veniturile din conturile bancare și denumirea băncii, dar nu a specificat câte conturi avea sau numerele de cont.

În cadrul audierii din timpul evaluării inițiale, candidata a confirmat că a deținut toate conturile bancare enumerate de către Comisie și a recunoscut că pentru anii 2012 - 2015 a declarat doar un singur cont în declarațiile sale anuale, fără a specifica numărul de cont. A identificat contul bancar nr. 1, contul în EUR, ca fiind contul pe care l-a declarat în declarațiile sale anuale. De asemenea, a declarat că nu cunoștea despre unul dintre acele conturi bancare și că un alt cont fusese declarat în secțiunea „VI. Credite”, în declarațiile sale anuale. A fost declarat un împrumut în secțiunea ”Credite” din declarațiile anuale ale candidatei pentru anii 2012 - 2015, care corespunde unui împrumut în sumă de 120.000 MDL contractat în 2012, dar nu era asociat cu niciunul dintre conturile despre care a fost întrebată candidata.

Candidatul a declarat în răspuns la întrebări scrise din timpul evaluării inițiale că contul bancar nr. 2 era un cont de credit flexibil, cu o limită de 30.000 MDL, utilizat la necesitate și alimentat cu mijloace bănești din salariul său. Candidata a declarat că contul bancar nr. 3, un cont de credit,

era legat de contul bancar nr. 2. Candidata a mai declarat că nu știe de ce sumele din tranzacții de pe cele două conturi nu corespund. Candidata a furnizat Comisiei un extras de cont pentru contul bancar nr. 3. Candidata a informat Comisia că a solicitat o copie a contractului de împrumut de la bancă, dar banca nu mai deține contractul.

La audierea din cadrul evaluării inițiale, candidata a furnizat informații suplimentare despre contul bancar nr. 2, inclusiv faptul că acesta era asociat cu un card de credit și că condiția pentru utilizarea cardului era ca, în cazul retragerilor, soldul să fie realimentat în termen de două luni pentru a evita perceperea dobânzii pentru suma retrasă. Conform candidatei, atunci când își primea salariul, realimenta contul cardului de credit (contul bancar nr. 2) pentru a evita plata dobânzilor. Candidata a declarat, de asemenea, că informațiile pe care Comisia le-a primit cu privire la depunerile în numerar pe acel cont erau incorecte, că era imposibil să se facă depuneri în acel cont și că nu a depus bani în acest cont, deoarece era legat de un card de credit. În ceea ce privește depunerile în numerar în contul bancar nr. 2, candidata nu a furnizat surse financiare pentru depuneri în afară de salariul său. Candidata nu a explicat ce mijloace bănești a utilizat pentru a acoperi cheltuielile de trai sau cum a reușit să depună cea mai mare parte a salariului său într-un cont și să nu-l folosească.

După audierea din cadrul evaluării inițiale, Comisia a solicitat candidatei să verifice extrasele referitoare la conturile bancare nr. 2 și 3. Candidata a confirmat că informațiile primite de către Comisie de la bancă erau corecte; în perioada 2011 - 2012 a extras suma de 79.124,35 MDL de pe cardul său de cont flexibil (contul nr. 3), iar în perioada 2011 - 2012 a depus 111.956,32 MDL în numerar pentru a realimenta soldul cardul (contul nr. 2).

Comisia a reținut că sumele depuse în 2011 și 2012 reprezentau aproape 90% din salariul total al candidatei în acei ani (salariul total pentru 2011 a fost de 72.056 MDL; salariul total pentru 2012 a fost de 60.082 MDL), însă candidata nu a indicat alte surse de venit pentru aceste depuneri bănești. Candidata a argumentat că diferența dintre totalul extragerilor în sumă de 79.124,35 MDL și depunerile în sumă de 111.956,32 MDL, care a însumat 32.831,97 MDL, reprezenta penalități și dobânzi.

Candidata a contestat la CSJ decizia de evaluare a Comisiei din 4 ianuarie 2023 în privința sa, prin care s-a decis nepromovarea evaluării. La 1 august 2023, completul de judecată special al CSJ a emis o decizie prin care a admis contestația candidatei, a anulat decizia Comisiei și a dispus reevaluarea candidatei.

În cadrul evaluării reluate, Comisia a primit informații de la banca unde candidata își deținea conturile. Conform unei scrisori primite de la bancă, contul nr. 2 era un cont pentru persoane fizice destinat operațiunilor cu card de plată, iar contul bancar nr. 3 era un cont de credit cu reînnoire pentru retrageri prin cardul de credit. Banca a indicat că ambele conturi au fost deschise pe baza unor contracte în numele candidatei și la solicitarea acesteia. Banca a precizat, de asemenea, că scopul fiecărui cont bancar era distinct. Banca a menționat, de asemenea, că nu au existat taxe pentru descoperire de cont în niciunul dintre aceste conturi bancare. Banca a mai notat

că contractul de credit legat de contul nr. 3 a fost distrus în anul 2021.

În răspunsurile sale la notificarea cu privire la faptele și dubiile serioase și în timpul audierii din cadrul evaluării reluate, candidata a reiterat că conturile nr. 2 și 3 erau conectate și că sumele circulau între ele, coincidând cu anumite tranzacții. A subliniat că aceste două conturi erau legate de un credit de 30.000 MDL și că o condiție pentru utilizarea banilor era ca soldul să fie reînnoit regulat. Candidata a argumentat că sumele depuse în fiecare cont nu ar trebui să fie duplicate de către Comisie, ci tratate ca operațiuni paralele. La audierea din cadrul evaluării reluate, candidata a declarat că s-a adresat băncii cu solicitarea de a încheia un contract de credit și nu în scopul deschiderii unui cont bancar, și că ulterior nu a fost informată despre existența celor două conturi bancare. Candidata a precizat că depunerile bănești în conturi au fost făcute din salariul său și că au fost reflectate simultan în ambele conturi. A declarat că banii au fost folosiți pentru necesitățile familiei. Candidata a reținut că, la începutul fiecărei luni, după primirea salariului, le dădea copiilor săi o sumă pentru cheltuielile zilnice, până la următoarea primire a salariului. Pentru alte cheltuieli, retrăgea bani din contul său bancar. A mai declarat că, în fiecare lună, imediat după primirea salariului, își achita datoria. Conform candidatei, a trebuit să-și gestioneze finanțele în mod rațional, deoarece nu-și putea permite cheltuieli suplimentare.

În notificarea cu privire la faptele și dubiile serioase, Comisia a indicat că totalul depunerilor în conturile nr. 2 și 3 a însumat 87.252 MDL, iar dobânda plătită de candidată a fost în sumă de 7.436,76 MDL, ceea ce constituie în total 94.688,76 MDL sau 71,65% din salariul total al candidatei pentru anii 2011 – 2012 (132.138 MDL). În răspunsul său la notificarea cu privire la faptele și dubiile serioase, candidata a indicat că „în 2011 am depus [...] suma în mărime de 15990 lei, iar în anul 2012 suma în mărime de 44040,20 lei, în total pentru anii 2011-2012 am returnat băncii suma din credit în mărime totală de 60030,20 lei”.

La audierea din cadrul evaluării reluate, candidata a confirmat că suma de 60.030,20 MDL este corectă, cea pe care a depus-o în conturile sale. Candidata a susținut, de asemenea, că Comisia a conchis în mod eronat că suma de 27.210 MDL a fost depusă în contul nr. 3 dintr-un cont bancar necunoscut care aparține candidatei. În susținere, candidata a prezentat o scrisoare de la bancă din 14 martie 2023, care afirmă că tranzacția în care a fost implicată suma de 27.210 MDL a fost o operațiune tehnică efectuată de bancă. Comisia nu include 27.210 MDL în calculul depunerilor bănești și ia în considerare suma de 60.030,20 MDL ca suma totală a depozitelor efectuate de candidată în conturile nr. 2 și 3 în perioada 2011 - 2012. Suma de 60.030,20 MDL reprezintă rambursarea către bancă și suma de 5.392,27 MDL, pe care candidata a achitat-o pentru împrumutul de 120.000 MDL în perioada septembrie - decembrie 2012, însumând 65.422,47 MDL sau 49,51% din salariul său în acei ani.

Salariul total al candidatei pentru anul 2011 a constituit suma de 72.056 MDL, iar salariul total pentru 2012 - suma de 60.082 MDL. Prin urmare, salariul lunar pentru anul 2011 a fost de 6.004 MDL, iar pentru 2012 - 5.000 MDL. La audierea din cadrul evaluării reluate, candidata a contestat suma de 72.056 MDL indicată de către Comisie pentru anul 2011. În schimb, candidata a susținut că, potrivit declarației sale cu privire la impozitul pe venit pentru 2011, ea ar fi primit 90.104

MDL. Candidata a menționat, de asemenea, că în 2011 a beneficiat de bursă în valoare de 1.200 USD, care nu au fost luată în considerare de către Comisie. Candidata a afirmat că din această sumă a rămas aproximativ 250 - 300 USD după cheltuieli pentru cazare în străinătate. Documentele depuse de către candidată în timpul evaluării inițiale și după audierea din cadrul evaluării reluate arată că candidata a participat la mai multe conferințe. Suma de 1.200 USD a fost obținută sub formă de grant pentru participarea la conferința care urma să aibă loc la Haga în iunie 2012. Potrivit cererii de grant și a instrucțiunilor aferente: „Aceste fonduri pot fi utilizate pentru călătorii, cazare sau alte cheltuieli relevante asociate participării la conferință. Grantul va fi acordat sub formă de sumă forfetară”. Ordinul de plată bancar arată că, candidata a primit suma de 1.200 USD printr-un transfer Western Union la data de 8 mai 2012.

Conform informațiilor disponibile Comisiei, nivelul Cheltuielilor de Consum ale Populației (CCP)³⁸ pentru familia candidatei a fost de 59.464 MDL în 2011 și de 55.990 MDL în 2012. La audierea din cadrul evaluării reluate, candidata a contestat utilizarea CCP de către Comisie, astfel cum a fost calculată de Biroul Național de Statistică. Ea a declarat că copiii săi purtau haine cusute de ea și mama sa, ceea ce a redus semnificativ costurile pentru îmbrăcăminte. Conform candidatei, mama ei furniza, de asemenea, produse agricole din sera proprie pentru a reduce și mai mult cheltuielile familiei candidatei. Candidata nu a menționat aceste detalii în comunicarea sa anterioară cu Comisia.

Conform informațiilor disponibile Comisiei, în perioada 2011 - 2012, candidata a efectuat 92 de depuneri de depozite în valoare totală de 60.030 MDL în conturile nr. 2 și 3, așa cum este detaliat în Anexa nr. 1: *Depuneri bănești efectuate de către candidată în perioada 2011 - 2012*. Din cele 92 depuneri de mijloace bănești, 76 au fost efectuate în prima jumătate a lunii și 16 în a doua jumătate a lunii. Depunerile variază între 0,25 MDL și 28.132,49 MDL. În general, candidata a depus lunar între 1.500 MDL și 2.000 MDL. Datele arată că mai multe depuneri de mijloace bănești au fost făcute în aceeași zi, variind între două și șase pe zi. De exemplu, la 6 aprilie 2011, candidata a efectuat cinci depuneri în valoare totală de 2.600 MDL, iar la 10 ianuarie 2012, a efectuat șase șase depuneri în valoare totală de 2.000 MDL. În total, 16 depuneri, menționate anterior, au fost efectuate în mai 2011, aprilie și septembrie 2012. Este de notat că la 17 septembrie 2012, în plus față de suma de 28.132,49 MDL menționată anterior, candidata a depus încă trei sume totalizând 507,71 MDL.

Informațiile de la bancă stabilesc că în perioada 2011 - 2012, candidata a achitat o singură penalitate pentru întârziere în valoare de 13,40 MDL în contul nr. 3 și dobândă pentru creditul cu reînnoire în valoare de 7.436,76 MDL, perioada în 2011 - 2012 (3.259,05 MDL pentru 2011 și 4.177,71 MDL pentru 2012). În timpul evaluării inițiale, candidata a susținut că a fost achitată suma de 32.831,97 MDL sub formă de penalități și dobânzi în perioada 2011 - 2012. La audierea din cadrul evaluării reluate, candidata a declarat că la acel moment nu a separat sumele depuse în

---

³⁸CCP calculat pentru 3 persoane (candidata și cele două fiice adulte) care locuiesc într-un mediu urban, conform datelor prezentate de Biroul Național de Statistică în 2011 a fost de 1.651 MDL/persoană per lună, iar în 2012 - 1.555 MDL/persoană per lună.

contul său și că a crezut că sumele reînnoite erau destinate dobânzii, care a fost motivul confuziei sale. Candidata a argumentat că a încercat să-și achite creditul în decurs de o lună pentru a evita plata penalităților pentru plățile întârziate la bancă, ceea ce ar fi redus și mai mult mijloacele bănești ale familiei sale.

În timpul evaluării reluate, banca a furnizat și documente privind împrumutul în sumă de 120.000 MDL pe care candidata l-a contractat în septembrie 2012. La audierea din cadrul evaluării reluate, candidata a confirmat informațiile furnizate de bancă, conform cărora destinația aceluși împrumut a fost renovarea și reparația unui bun imobil rezidențial din raionul Orhei, iar mijloacele bănești nu puteau fi utilizate în alt scop. Actul de verificare privind utilizarea contractului de credit, furnizat de bancă, arată că creditul a fost utilizat pentru achiziționarea materialelor de construcție și că au fost efectuate lucrări la pereții casei și la pivniță. Conform contractului de împrumut, plata lunară a creditului era în sumă de 2.029 MDL. Datele bancare arată că în perioada septembrie - decembrie 2012, ea a rambursat suma de 5.392,27 MDL din împrumut. La audierea din cadrul evaluării reluate, candidata a declarat că a solicitat un împrumut în sumă de 100.000 MDL, dar pentru că a trebuit să ramburseze un alt împrumut, în sumă de 30.000 MDL, banca a acceptat să-i acorde un împrumut în sumă de 120.000 MDL. Candidata a mai declarat că a trebuit să facă o primă plată în sumă de 10.000 MDL pentru împrumut, pe care a acoperit-o cu cardul de credit.

În răspunsurile la notificarea cu privire la faptele și dubiile serioase și în timpul audierii din cadrul evaluării reluate, candidata a afirmat că completarea declarațiilor de avere și interese personale a fost reglementată numai după adoptarea Ordinului Președintelui Autorității Naționale de Integritate nr. 15 din 27 februarie 2018 (în continuare "ANI"). În susținerea afirmației sale, candidata a depus prima pagină a regulamentului ce constituie anexă la Ordinul nr. 15, care conține prevederi generale cu privire la subiecții declarării, semnarea declarației etc. Candidata a subliniat, de asemenea, că la momentul respectiv era obișnuit ca judecătorii să comită erori în completarea declarațiilor. În calitate de fost angajat al Secretariatului Consiliului Superior al Magistraturii, responsabil pentru colectarea declarațiilor anuale ale judecătorilor, ea era sigură că nu exista claritate la acest capitol. La audierea din cadrul evaluării reluate, candidata a fost întrebată ce nu a înțeles în privința declarării conturilor bancare și cum a declarat un singur cont bancar în declarațiile sale pentru perioada 2012 - 2015 dacă nu înțelegea cum să declare conturile bancare. Candidata a răspuns că avea nevoie de un cont în EUR pentru a călători și a participa la proiecte în străinătate. Candidata a precizat că alimenta acest cont pentru a demonstra autorităților respective că dispunea de mijloace bănești suficiente pentru a-și acoperi cheltuielile de călătorie în străinătate. Candidata a afirmat, de asemenea, că a utilizat un împrumut în sumă de 30.000 MDL pentru a alimenta contul său în EUR. Conform candidatei, contul în EUR era diferit de celelalte conturi ale sale în sensul că nu era atașat la un cont de credit. Candidata a declarat că nu a avut niciodată intenția să evite declararea vreunui cont bancar, numerele de cont pentru care nu le-a cunoscut niciodată.

b. Cadrul normativ privind evaluarea și evaluarea reluată

Art. 8 alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c), d) și e) din Legea nr. 26/2022 prevede că Comisia trebuie să verifice dacă averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate, să verifice modul de dobândire a bunurilor aflate în proprietatea sau posesia candidatului ori a persoanelor specificate la art. 2 alin. (2), să verifice sursele de venit ale candidatului și, după caz, ale persoanelor specificate la art. 2 alin. (2) și să verifice dacă există sau nu contracte de împrumut, credit, leasing, asigurare sau alte contracte în care candidatul sau persoana specificată la art. 2 alin. (2) este parte contractantă.

Pentru evaluarea integrității financiare a candidatului Comisia trebuie să verifice dacă candidatul a respectat regimul juridic al declarării averii și intereselor personale, în temeiul art. 8 alin. (4) lit. a) și alin. (5) lit. b) din Legea nr. 26/2022 dacă averea dobândită de către candidat în ultimii 15 ani corespunde veniturilor declarate, în temeiul art. 8 alin. (4 lit. b) din Legea nr. 26/2022.

Conform art. 6 alin. (1) din Legea nr. 1264/2002 (în vigoare până la 1 august 2016) privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, prevedea că declarația cu privire la venituri și proprietate reprezintă un act personal și irevocabil, care se face în scris, pe propria răspundere a declarantului, și care poate fi rectificată doar în condițiile art. 10 alin. (2).

Art. 4 alin. (1) lit. d) din Legea nr. 1264/2002 (în vigoare până la 1 august 2016) privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere (în vigoare în acea perioadă), impunea subiectului declarării obligația să declare activele financiare, adică conturile bancare, fondurile de investiții, formele echivalente de economisire și investire, plasamentele, obligațiunile, cecurile, cambiile, certificatele de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale ale declarantului sau ale membrilor familiei lui, investițiile directe în monedă națională sau în valută străină făcute de el sau de membrii familiei lui, precum și alte active financiare.

Instrucțiunea privind modul de completare a declarației cu privire la venituri și proprietate aprobată prin Ordinul nr. 5 al Președintelui Comisiei Naționale de Integritate din 8 februarie 2013, impunea subiectului declarării obligația să declare ca active financiare la Compartimentul IV, „Active financiare” din declarație, toate conturile bancare, fondurile de investiții, formele echivalente de economisire și investire, plasamentele, obligațiunile, cecurile, cambiile, certificatele de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale ale declarantului sau ale membrilor familiei lui, investițiile directe în monedă națională sau în valută străină făcute de el sau de membrii familiei lui, precum și alte active financiare.

c. Motivarea

În decizia sa din 1 august 2023, completul de judecată special al CSJ a reținut că decizia Comisiei de nepromovare a candidatei din cauza dubiilor serioase privind sursele mijloacelor bănești pentru diferitele conturi bancare și nedeclararea corespunzătoare a acestora a fost neîntemeiată din perspectiva proporționalității, interpretării greșite a noțiunilor juridice nedefinite și egalității de tratament și, prin urmare, candidata avea dreptul la o decizie de promovare. Completul de judecată special al CSJ a notat că contul bancar nr. 2 era un cont de credit flexibil cu o limită de 30.000 MDL, pe care candidata îl utiliza atunci când avea nevoie și îl alimenta din salariul său. Conform completului de judecată special al CSJ, Comisia ar fi trebuit să ia în considerare faptul că contul bancar nr. 3 era atașat contului bancar de credit nr. 2 și că acestea funcționau în paralel. Completul de judecată special al CSJ a reținut, de asemenea, că suma de 79.124,36 MDL depusă în contul nr. 3 se referea la rulaje, însă nu la operațiunea de alimentare a cardului. Referindu-se la extrasul de cont bancar, completul de judecată special al CSJ a remarcat că era incorect să se sugereze că candidata depusese 79.022,73 MDL în numerar în acest cont. Completul de judecată special al CSJ a subliniat că, atunci când s-a făcut „o concluzie pripită” că sumele depuse în 2011 și 2012 au reprezentat aproape 90% din salariul total al candidatei pentru acei ani și că nu avea nicio altă sursă de venituri pentru depunerile în numerar, Comisia a ignorat faptul că candidata primise un împrumut de 120.000 MDL. Completul de judecată special al CSJ a indicat că diferența de 32.831,97 MDL dintre retragerile totale de 79.124,35 MDL și depunerile în numerar de 111.956,32 MDL reprezenta suma penalităților și a dobânzilor achitate de candidată în anii 2011 - 2012.

Cu referire la nedeclararea conturilor bancare, completul de judecată special al CSJ a reținut că aceste conturi au fost deschise pe baza contractelor de împrumut și că candidata nu era în cunoștință de cauză că acestea generează deschiderea de conturi noi. De asemenea, a menționat că aceste conturi au fost utilizate pentru depozitarea și rambursarea creditelor și nu a fost de acord cu faptul că nedeclararea acestora a fost o omisiune, deoarece candidata declarase contractele de credit și veniturile obținute din muncă, iar tranzacțiile fusese efectuate prin aceste conturi. Completul de judecată special al CSJ a subliniat că „în cazul unui alt candidat judecător, care a trecut de evaluare, cu privire la omisiunea de a declara conturile bancare, Comisia de Evaluare a conchis că: „nu a constatat niciun avantaj pentru candidat să nu declare cele două conturi bancare [...]”

În contextul unei revizuri multiaspectuate, complete și obiective, Comisia a efectuat o evaluare reluată a candidatei, pe baza informațiilor disponibile la evaluarea inițială și a informației obținute în timpul evaluării reluate. Pe durata evaluării reluate, Comisia a obținut informații suplimentare și a identificat probe adiționale pe care Comisia le-a considerat de o importanță deosebită pentru decizia evaluării reluate. Așa cum s-a explicat *supra* la începutul secțiunii III. *Evaluarea reluată cu privire la candidată*, aceasta a fost în măsură să colecteze informații și să le transmită Comisiei pentru a atenua dubiile din cadrul evaluării inițiale, în timp ce mandatul Comisiei de a solicita informații suplimentare după 1 septembrie 2022 a fost restricționată de prevederile legale în vigoare la momentul respectiv.

Având în vedere decizia completului de judecată special al CSJ și informațiile examinate în cadrul evaluării reluate, Comisia nu va include problema nedeclarării conturilor bancare Nr. 2 și 3 în anii 2012 - 2015 în decizia sa privind promovarea sau nepromovarea candidatei în cadrul evaluării reluate. În același timp, Comisia nu poate fi de acord cu constatarea completului de judecată special al CSJ că nedeclararea conturilor bancare de către candidată nu a constituit o abatere de la standardele etice și că aceasta nu a încălcat principiul integrității în conformitate cu criteriile stabilite de Legea nr. 26/2022, din motivele menționate mai jos.

La evaluarea integrității financiare a candidatei, Comisia verifică sursele de venit și modul în care candidata, membrii familiei și persoanele apropiate ale candidatei au dobândit bunurile și dacă candidata a respectat regimul juridic de declarare al averii și a intereselor personale.

Pe parcursul evaluării inițiale și a celei reluate, sursa mijloacelor bănești pentru cele două conturi bancare ale candidatei (nr. 2 și nr. 3) a fost principala preocupare a Comisiei. În timpul evaluării reluate, informațiile primite de la bancă au confirmat că acestea erau două conturi bancare separate, dar interconectate. Unele sume de bani circulau dintr-un cont în altul, coincidând cu anumite tranzacții. Conturile au fost deschise la cererea candidatei și în numele ei. În răspunsurile scrise la notificarea cu privire la faptele și dubiile serioase și la audierea din cadrul evaluării reluate, candidata a declarat că a depus un total suma de 60.030,20 MDL în aceste conturi. După verificare, Comisia a conchis că suma de 60.030,20 MDL a fost depusă în conturile bancare ale candidatei în 2011 și 2012. În timpul audierilor din cadrul evaluării reluate, candidata a declarat că retrăgea sume de bani de pe card pentru necesitățile familiei și apoi realimenta soldul din salariul ei. Comisia a reținut, de asemenea, că singura penalitate impusă candidatei a fost în valoare de 13,40 MDL și că suma de 7.436,76 MDL a constituit plățiți ca dobândă în perioada 2010 - 2012, în contradicție cu afirmația sa conform căreia s-a plătit un total de 32.831,97 MDL ca penalități și dobânzi.

La audierea în timpul evaluării reluate, candidata a descris rutina cheltuielilor familiei sale. A declarat că la începutul fiecărei luni, după ce își primea salariul, dădea o sumă copiilor pentru cheltuielile zilnice pentru tot parcursul lunii și apoi realimenta imediat contul nr. 2 pentru a evita penalitățile. Din cele 92 depuneri totale în conturile nr. 2 și nr. 3 (a se vedea Anexa nr.1), 76 depuneri au fost făcute în prima jumătate a lunii, ceea ce susține în mare măsură afirmația candidatei conform căreia conturile nr. 2 și nr. 3 erau realimentate după primirea salariului în fiecare lună. Candidata a efectuat mai multe depuneri bănești de fiecare dată, însă acestea variau de la două la șase, unele în sume foarte mici. Datele arată că, în mod obișnuit, candidata făcea de la patru până la șase depuneri în aceeași zi. Datele indică, de asemenea, că suma totală a depunerilor fiecărei luni varia între 1.000 MDL și 2.600 MDL. Singura excepție este reprezentată de depunerile făcute la 17 septembrie 2012. În acea zi, candidata a depus 28.640,20 MDL, aproape de șase ori mai mare decât salariul lunar al candidatei pentru anul 2012.

Comisia a întrebat dacă sursa mijloacelor bănești depus în conturile nr. 2 și nr. 3 a fost împrumutul în sumă de 120.000 MDL, contractat de către candidată în anul 2012. La audierea în timpul evaluării reluate, candidatul a confirmat că împrumutul era destinat renovării bunului imobil

rezidențial din raionul Orhei. Se va reține că în secțiunea „Împrumuturi” din declarațiile anuale ale candidatei pentru perioada 2012 - 2015, depuse la ANI, candidata a declarat un împrumut de 120.000 MDL, contractat în 2012 pentru renovarea unei case din raionul Orhei, care trebuia rambursat până în 2022. Împrumutul în sumă de 120.000 MDL nu ar fi putut fi utilizat pentru realimentarea conturilor bancare de credit ale candidatei deoarece, conform informațiilor prezentate de bancă, împrumutul era destinat și utilizat pentru renovarea casei din raionul Orhei. Mai mult, este de notat că tranzacțiile înregistrate în contul de credit în sumă de 120.000 MDL, indică faptul că singura activitate în cont a fost rambursarea împrumutului și nu au fost înregistrate transferuri către alte conturi sau retrageri de numerar. Astfel, împrumutul indicat în secțiunea „Împrumuturi” din declarațiilor anuale ale candidatei nu a fost și nu ar fi putut fi utilizat pentru realimentarea conturilor bancare nr. 2 și nr. 3.

Conform contractului de împrumut în sumă de 120.000 MDL, plata lunară a împrumutului era în sumă de 2.029 MDL. Datele bancare arată că în perioada septembrie - decembrie 2012, candidata a achitat suma de 5.392,27 MDL pentru rambursarea împrumutului. Nu numai că împrumutul de 120.000 MDL nu ar fi putut fi utilizat pentru realimentarea conturilor bancare, dar plățile efectuate de candidată pentru împrumut în perioada septembrie - decembrie 2012, au redus și mai mult suma de venituri din salariu, disponibilă candidatei pentru realimentarea conturilor bancare. În total, în 2011 și 2012, rambursările pe împrumut în sumă de 5.392,27 MDL și depunerile în sumă de 60.030,20 MDL în contul (conturile) de credit au totalizat suma de 65.422,47 MDL, aproape 50% din salariul candidatei în acei ani. Candidata a susținut că salariul său anual în 2011 a fost de 90.104 MDL în loc de 72.056 MDL. Conform Serviciului Fiscal de Stat, salariul brut al candidatei în 2011 a fost de 90.104 MDL. Se va reține că Comisia utilizează în mod consecvent sume nete pentru salariu și alte venituri în calculele sale. Având în vedere nivelurile CCP³⁹ pentru anul 2011 (59.464 MDL) și anul 2012 (55.990 MDL), dubiile Comisiei cu privire la sursa mijloacelor bănești utilizate pentru efectuarea depunerilor și pentru plata cheltuielilor de trai ale candidatei au fost accentuate.

La audierea în cadrul evaluării reluate, candidata a susținut că Comisia nu a luat în considerare suma de 1.200 USD pe care a primit-o cu titlul de bursă în 2011. Ea a susținut, de asemenea, că din această sumă, aproximativ 250 - 300 USD au rămas după cheltuieli pentru cazare și că a folosit excedentul pentru realimentarea conturilor sale bancare (nr. 2 și nr. 3). Conform cererii de acordare a bursei, suma de 1.200 USD era destinată călătoriei și participării la o conferință în orașul Haga. Se va reține că, în la audierea din cadrul evaluării reluate, candidata a menționat pentru prima dată că a utilizat contul său în EUR pentru realimentarea conturilor nr. 2 și nr. 3.

Conform informațiilor disponibile Comisiei, în 2011, candidata a depus 4.932 MDL (est. 302 EUR) în contul său în EUR și a cheltuit 4.887 MDL (est. 299 EUR) în Turcia, având un sold de 7,35 MDL (est. 0,45 EUR) la sfârșitul anului. În 2012, candidata a depus suma de 9.188 MDL (est. 590,48 EUR) în cont și a cheltuit 9.075 MDL (est. 583,22 EUR), iar soldul rămas la sfârșitul

---

³⁹CCP calculat pentru 3 persoane (candidata și cele două fiice adulte) care locuiesc într-un mediu urban, conform datelor prezentate de Biroul Național de Statistică în 2011, a fost de 1.651 MDL/persoană pe lună, iar în 2012 - 1.555 MDL/persoană per lună.

anului a fost de 7,39 MDL (est. 0,47 EUR). Astfel, nu au existat mijloace bănești disponibile în contul său în EUR în perioada 2011 - 2012 pentru a realimenta conturile bancare nr. 2 și nr. 3. Dimpotrivă, în cadrul audierii în timpul evaluării reluate, candidata a menționat că a folosit alte conturi pentru a realimenta contul în EUR. De asemenea, se va reține că, în timpul evaluării inițiale și reluate, candidata a susținut că salariul său a fost singura sursă de mijloace bănești folosită pentru a realimenta conturile sale bancare. Documentele furnizate de candidată după audierea din cadrul evaluării reluate nu susțin afirmația sa că o parte din mijloacele bănești primite pentru costurile de cazare au fost utilizate pentru a realimenta conturile nr. 2 și nr. 3. Astfel, documentele furnizate de candidată după audierea din cadrul evaluării reluate nu afectează constatarea Comisiei că contul său în EUR nu ar fi putut fi utilizat ca sursă pentru realimentarea conturilor nr. 2 și nr. 3.

În ceea ce privește nedeclararea conturilor bancare nr. 2 și nr. 3 în declarațiile anuale, candidata a afirmat că menționase contul conexat la cardul de credit în Compartimentul „Împrumuturi” din declarațiile anuale. Se va reține că, în declarațiile anuale pentru anii 2012 - 2015, candidata a declarat împrumutul de 120.000 MDL, care, așa cum s-a menționat supra, era exclusiv legat de renovarea unei case în raionul Orhei și nu avea legătură cu conturile bancare nr. 2 și nr. 3. Conform candidatei, completarea formularelor de declarație nu a fost reglementată până la 27 februarie 2018, când a fost emis Ordinul Președintelui Autorității Naționale de Integritate nr. 15 și că, în acel moment, era o problemă pentru toți judecătorii. Contrar argumentului candidatei, Comisia reține că președintele Comisiei Naționale de Integritate a emis Ordinul nr. 5 din 8 februarie 2013, prin care au fost aprobat Instrucțiunile privind modul de completare a declarațiilor cu privire la venituri și proprietate și a declarațiilor de interese personale, care prevăd inclusiv modul de declarare a conturilor bancare. Ordinul nr. 15, menționat de candidată, a fost emis după intrarea în vigoare a Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, care a substituit Legea anterioară nr. 1264/2002 privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere, și avea ca scop reglementarea completării formularelor declarației electronice.

În decizia sa, completul de judecată special al CSJ a concluzionat că Comisia nu a tratat candidata în mod egal cu ceilalți candidați. După cum s-a menționat anterior, la aprecierea și luarea deciziilor referitoare la criteriile de integritate financiară și etică în conformitate cu prevederile Legii nr. 26/2022, Comisia se ghidează și respectă principiile de nediscriminare și egalității de tratament, ceea ce implică faptul că Comisia va trata în mod egal persoanele aflate în situații similare sau relativ similare și va trata diferit persoanele a căror situații sunt semnificativ diferite.

Cu toate că completul de judecată special al CSJ nu a inclus o descriere clară a faptelor similare între cazul candidatei și decizia la care s-a referit, Comisia oferă următoarea explicație referitoare la tratarea nedeclarării conturilor bancare pentru a demonstra baza rațională și consecvența în tratamentul Comisiei față de candidați:

Au existat 13 candidați în evaluările inițiale cu probleme legate de nedeclararea conturilor bancare. Cinci dintre candidați nu au promovat evaluarea, iar opt candidați au promovat-o. În numeroase decizii, Comisia a explicat modul în care a abordat situațiile în care candidații nu au declarat pe deplin conturile bancare în conformitate cu legea: Comisia a revizuit informațiile despre conturile bancare care nu fuseseră declarate în ceea ce privește perioada de nedeclarare, nivelul de activitate, tipul de cont și prezența unor tranzacții suspecte sau neexplicate, precum și dacă sursele depunerilor bănești în conturi au fost documentate. A existat o bază obiectivă și rațională pentru a face distincție între candidații care nu au promovat evaluarea și cei care au promovat-o.

În fiecare decizie cu privire la candidații care nu au promovat evaluarea cu o problemă legată de nedeclararea conturilor bancare, au apărut dubii serioase cu privire la sursa mijloacelor bănești depuse în cont pe care candidatul/candidata nu le-a putut explica sau atenua. În majoritatea cazurilor, sumele de bani implicate în tranzacțiile legate de aceste conturi au fost semnificative.

Pe de altă parte, erorile de declarare legate de conturile bancare ale candidaților care au promovat evaluarea nu implicau, de regulă, sume semnificative de bani, nivelurile de activitate în cont nu erau semnificative, mijloacele bănești nu proveneau din surse nedocumentate și, astfel, nu exista nicio activitate suspectă în conturi. În mod obișnuit, acestea erau conturi de salariu sau conturi de împrumut care nu implicau alte tranzacții. În cele mai multe cazuri, deși conturile bancare nu fuseseră declarate, veniturile și împrumuturile din a conturi fuseseră declarate în alte secțiuni ale declarației anuale. Astfel, s-a putut stabili că candidații nu aveau niciun motiv sau intenție de a ascunde contul (conturile). Mai mult, candidații care, de regulă au promovat evaluarea, au fost absolut cooperanți și promți față de întrebările Comisiei și au fost sinceri și deschiși în răspunsurile lor, nefiind contradictorii sau evazivi. Pe baza acestor considerente, aceste erori au fost tratate ca fiind de natură tehnică și nu au ajuns la un nivel care să justifice nepromovarea candidaților.

După cum s-a menționat mai sus, în urma deciziei completului de judecată special al CSJ, Comisia nu include problema nedeclarării conturilor bancare nr. 2 și nr. 3 în declarațiile anuale ale candidatei pentru anii 2012 - 2015 în aprecierea sa privind promovarea sau nepromovarea evaluării reluate de către candidată.

În concluzie, Comisia are dubii serioase cu privire la integritatea financiară a candidatei cu referire la sursa mijloacelor bănești pentru conturile bancare nr. 2 și nr. 3 deținute de către candidată. Comisia reține că în timpul audierilor din cadrul evaluării reluate, candidata a menționat pentru prima dată contul său în EUR ca sursă de mijloace bănești pentru depunerile sale în conturile nr. 2 și nr. 3. Analiza contului său în EUR și a împrumutului în sumă de 120.000 MDL arată că acestea nu puteau fi folosite pentru realimentarea celor două conturi bancare. Se va reține, de asemenea, că pe parcursul evaluării inițiale și reluate, candidata a afirmat în mod repetat că realimenta conturile sale exclusiv din salariul său. Cu toate că momentul depunerilor a susținut într-o anumită măsură afirmația candidatei că realimenta contul după primirea salariului lunar, algoritmul multiplelor depuneri de valoare mică într-o singură zi nu a corespuns

depunerilor în sumă de 28.640,20 MDL în 2012. Depunerile menționate și plățile pentru împrumutul în sumă de 120.000 MDL, totalizând 65.422,47 MDL, reprezentau aproape 50% din salariul candidatei pentru anii 2011 - 2012. Nu au fost identificate alte surse de mijloace financiare care puteau fi utilizate pentru realimentarea conturilor bancare nr. 2 și nr. 3. Acești factori au amplificat dubiile Comisiei cu privire la sursa mijloacelor bănești utilizate pentru depunerile în conturi și pentru plata cheltuielilor de trai ale candidatei. În pofida oferirii candidatei a numeroase oportunități, dubiile serioase ale Comisiei nu au fost atenuate de ea în niciun moment pe parcursul evaluării inițiale și celei reluate.

Având în vedere circumstanțele de mai sus cu privire la evaluarea reluată a candidatei, Comisia are dubii serioase (art. 13 alin. (5) din Legea nr. 26/2022) cu privire la conformitatea candidatei cu criteriul de integritate financiară în temeiul art. 8 alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c) și d) din Legea nr. 26/2022 cu referire la sursa depunerilor de numerar efectuate în conturile sale bancare, dubii care nu au fost atenuate de către candidată.

Problema 2: Folosința gratuită a unui apartament în anii 2004 - 2018

Din 2004 până în 2018, candidata și copiii ei au locuit într-un apartament de 47,7 m.p. în mun. Chișinău. Apartamentul aparținea lui V.E., care-l moștenise la vârsta de șase ani după decesul mamei sale. Tutorele lui V.E. i-a oferit candidatei și fiicelor sale posibilitatea de a locui în acest apartament până când acesta va împlini vârsta de 18 ani, cu condiția ca candidata să aibă grijă de apartament și să achite serviciile comunale. Folosirea apartamentului era bazată pe o înțelegere verbală cu tutorele. În timpul evaluării inițiale, candidata a prezentat o declarație de la tutore care confirma că aceasta avea permisiunea de a locui în apartament cu condiția achitării serviciilor comunale și că tutorele nu pretindea plată de chirie sau alte plăți.

În noiembrie 2018, una dintre fiicele candidatei și soțul acesteia au achiziționat apartamentul de la V.E., care avea atunci 20 de ani, contra sumei de 252.191 MDL (est. 12.711 EUR). Conform informațiilor de la compania imobiliară „Bursa LARA” (în continuare „compania LARA”), valoarea unui apartament de 47,7 m.p. amplasat în sectorul Botanica, într-un vechi bloc de apartamente, în 2018 era estimată la 509.245 MDL (est. 25.667 EUR). Cuplul a vândut apartamentul în noiembrie 2020 la prețul de 680.522 MDL (est. 33.500 EUR).

Candidata a declarat în timpul evaluării inițiale că nu are nicio relație de familie și nici o legătură familială cu V.E. sau cu tutorele acestuia, care era bunica sa. Ea a explicat că a aflat despre apartament pentru că tatăl ei îl cunoștea pe bunicul lui V.E. Candidata a afirmat că erau doar cunoștințe. La acea vreme, candidata căuta un apartament în mun. Chișinău, deoarece copiii ei învățau acolo. Candidata a informat Comisia că mama lui V.E., o femeie de douăzeci de ani, decedase în apartament, ceea ce a fost o tragedie pentru familie. Din cauza acestei situații, tutorele lui V.E. a fost dispus să îi permită candidatei să folosească apartamentul, cu condiția să achite serviciile comunale și să aibă grijă de apartament. Tutorii lui V.E. dețineau un apartament propriu în mun. Chișinău. Tutorii nu doreau să vândă apartamentul fără acordul minorului V.E., așa că au așteptat până când acesta a împlinit 18 ani. Candidata a declarat că dacă tutorii ar fi solicitat plată

chiriei, ar fi negociat cu ei, dar, deoarece nu s-a înaintat o astfel de cerință, nu a achitat nicio chirie pentru apartament timp de 14 ani.

Candidata a confirmat și la audierea din cadrul evaluării inițiale că una dintre fiicele sale și soțul fiicei sale au achiziționat apartamentul în 2018, iar candidata a confirmat detaliile tranzacției. Ea a explicat că atunci când V.E. a împlinit 18 ani, tutorele i-a spus că V.E. nu a dorit să locuiască în apartament și doreau să-l vândă. Tutorele a întrebat candidata dacă dorea să-l cumpere. Candidata nu avea mijloacele bănești necesare, dar una dintre fiicele sale și soțul acesteia l-au cumpărat. Candidata a declarat inițial că nu a fost implicată în tranzacția de achiziție și a spus doar fiicei sale și soțului acesteia că fiecare tranzacție trebuie să fie oficială și suma negociată trebuie reflectată corect în contract. Candidata a declarat că prețul de cumpărare a fost negociat între tutore și nepotul său și fiica candidatei și soțul acesteia. În urma unor întrebări suplimentare, candidata a recunoscut că a fost prezentă cu fiica și soțul ei la negocieri când contractul a fost finalizat („Nu am asistat-o, am fost prezentă. Am asistat, prezentă am fost”). Nu au fost implicați agenți imobiliari în tranzacție. Candidata i-a spus Comisiei că apartamentul a fost vândut la un preț mai mare în 2020 decât a fost achiziționat în 2018, datorită reparațiilor făcute de fiica candidatei și soțul acesteia. Când apartamentul a fost oferit spre vânzare în 2020, a fost evaluat de agenți imobiliari care au determinat valoarea sa, care, în cele din urmă, a fost reflectată în contract.

După audierea din timpul evaluării inițiale, candidata a furnizat informații suplimentare despre apartament. Ea a reiterat că tutorele a fost cel care a propus ca candidata să locuiască în apartamentul care îi aparținea lui V.E., cu singura condiție de a achita serviciile comunale și a avea grijă de apartament, deoarece tutorele știa că nu dispunea de resurse financiare și avea doi copii minori. Condiția de a avea grijă de apartament a fost problematică din cauza stării acoperișului (a făcut reparații cosmetice cu ajutorul fraților săi). În ceea ce privește achiziția apartamentului de către fiica sa, candidata a furnizat fotografii ale apartamentului pentru a arăta starea acestuia și motivul pentru care a fost oferit spre vânzare la un preț mai mic decât suma pentru care a fost vândut după reparații. Fotografiile, cu marcaje de timp din 2016, arătau că apartamentul era într-o stare deplorabilă; tavanul și alte părți ale interiorului erau deteriorate. În timpul evaluării inițiale nu au fost prezentate fotografii sau alte informații care să arate starea apartamentului când a fost vândut în 2020.

La data de 28 ianuarie 2023, candidata a contestat decizia Comisiei la CSJ. La 1 august 2023, completul de judecată special al CSJ a emis decizia de a admite contestația candidatei, de a anula decizia Comisiei și de a dispune reevaluarea candidatei. În timpul examinării contestației candidatei în fața CSJ, instanța a audiat tutorele lui V.E. în calitate de martor, care a confirmat că i s-a permis candidatei să locuiască în apartament cu condiția de a achita serviciile comunale și că tutorele nu solicitase plată de chirie sau alte plăți.

În răspuns la notificarea cu privire la faptele și dubiile serioase a Comisiei din cadrul evaluării reluate, cu referire la folosirea gratuită a apartamentului în perioada 2004 - 2018, candidata a declarat că aceste afirmații nu corespund realității. Candidata a subliniat că nu i s-au adus nicio

acuzație ei sau familiei ei din partea familiei lui V.E. și, prin urmare, este imposibil să se considere că a încălcat drepturile acestuia. În răspuns la întrebările scrise ale Comisiei din cadrul evaluării reluate și în timpul audierii, cu referire la modul în care și-a onorat obligația de a întreține apartamentul în timp ce locuia acolo în perioada 2004 - 2018, candidata a menționat că apartamentul se afla într-o stare dezastruoasă în 2004. Ea a declarat că în anul următor mutării în apartament, una dintre camere a fost inundată de la etajul superior. După acest incident, a efectuat reparații cosmetice în zona inundată și la podea. Ulterior, problemele cu acoperișul s-au repetat anual. Candidata a menționat că a informat tutorele despre problemele persistente cu acoperișul. Candidata a afirmat, de asemenea, că a efectuat periodic reparații cosmetice fie cu ajutorul fraților săi, fie singură cu copiii ei. Candidata nu a putut estima sumele pe care le-a investit în apartament și nu a furnizat niciun document în susținerea afirmațiilor sale. La audierea din cadrul evaluării reluate, candidata a susținut că obligațiile de întreținere au fost executate corespunzător de ea și de fiicele sale, care au început să locuiască independent în apartament în anul 2012, după ce candidata a fost numită în funcția de judecător.

Candidata a fost întrebată, de asemenea, dacă, atunci când a devenit judecător în 2012, luase în considerare opțiunea să achite cel puțin o mică sumă din proprie inițiativă lui V.E. Candidata a declarat că s-a adresat tutorelui în acea perioadă și a informat-o despre numirea sa în funcție de judecător. Conform candidatei, tutorele le-a permis să rămână pentru că o cunoștea pe fiica candidatei și era sigură că ei vor avea grijă de apartament. Candidata a declarat, de asemenea, că tutorele nu a solicitat nicio contribuție financiară sau materială. Candidata a afirmat că îl informase pe tutore că decizia sa de a rămâne sau de a trece cu traiul în apartament ar depinde de eventuale schimbări ale condițiilor. La audierea din cadrul evaluării reluate, candidata a recunoscut că „era binevenit ca sa-i achit și să nu avem nicio problemă”.

În perioada 2016 - 2018, fiica mai mică a candidatei a locuit în apartament. Candidata a fost întrebată despre fotografiile cu marcaje de timp din august 2016 care arată că apartamentul fusese într-o stare deplorabilă și cum ar fi fost posibil să se trăiască în acele condiții. Ea a menționat că în acea perioadă fiica sa începuse niște reparații cosmetice ale apartamentului, cu implicarea fraților candidatei, care lucrează în domeniul construcțiilor, și timp de câteva luni nimeni nu a locuit acolo. Conform candidatei, aceste fotografii au fost trimise tutorelui pentru a obține permisiunea acestuia pentru lucrările de reparații. Candidata a confirmat că apartamentul se afla într-o stare deplorabilă și că era doar o cameră potrivită pentru locuit.

Candidata a contestat faptul că a participat la negocierile pentru procurarea apartamentului. În răspunsurile la întrebările Comisiei și în timpul audierilor din cadrul evaluării reluate, candidata a declarat că nu participase la negocieri când apartamentul a fost achiziționat de către fiica și ginerele său în 2018 și că Comisia a făcut o concluzie eronată în acest sens. Conform candidatei, în timpul evaluării inițiale, ea doar a informat Comisia că a fost contactată de tutorele lui V.E., care i-a comunicat că au planificat să vândă apartamentul, ocupat la acea vreme de una dintre fiicele candidatei. Candidata a informat tutorele că nu are bani pentru apartament, dar a promis să discute cu copiii săi pentru a vedea dacă au vreun interes să-l achiziționeze. Candidata a declarat că achiziția apartamentului a fost discutată în întreaga sa familie, printr-un așa-numit

„parlamentul familiei”. Ulterior, candidata a luat legătura cu tutorele și a informat-o despre intenția fiicei sale de a achiziționa apartamentul, dar nu a discutat detaliile cu privire la tranzacție sau prețul apartamentului, nici cu tutorele, nici cu V.E. Candidata a contestat concluzia Comisiei din decizia inițială că ea a făcut parte din negocieri. Conform candidatei, rolul ei s-a limitat de a avea grijă de nepotul său în holul biroului notarial unde fiica și ginerele său au mers să semneze contractul de cumpărare a apartamentului. Candidata a declarat că nu a avut niciun fel de influență asupra vânzătorului în ceea ce privește prețul apartamentului. Candidata a declarat că întâlnirea la biroul notarial a fost prima oară când l-a văzut pe V.E. după mult timp și „cel puțin ultimul an precis nu l-am văzut și nu am discutat cu el”. Candidata a argumentat, de asemenea, că nu poate fi considerată responsabilă pentru negocierile care au avut loc în absența sa și că ambele părți (vânzătorii și cumpărătorii) ar trebui să fie responsabili pentru propriile acțiuni.

Candidata a remarcat, de asemenea, că atunci când a fost abordată pentru prima dată cu referire la apartament, V.E. avea încă sub 18 ani. Tutorele a fost de acord ca familia candidatei să continue să locuiască în apartament, ceea ce a fost benefic pentru candidată, deoarece ar fi fost dificil să treacă cu traiul în alt apartament. Când V.E. a atins vârsta majoratului, el a decis să nu locuiască în apartament și, în cele din urmă, a decis să-l vândă. Candidata presupune că în acea perioadă „poate cumva s-a mai discutat sau poate s-a mai interesat să vândă acest apartament, înțelegeți cum, fiindcă răspunsul nu a fost deodată că noi vrem să-l procurăm. Consider că ar fi fost și o problemă dacă dorea să-l vândă la altcineva, să-l realizeze fără ca să ne întrebe”. La întrebarea Comisiei despre motivele pentru care proprietarii au așteptat doi ani pentru răspunsul fiicei candidatei, candidata a precizat că i-a spus tutorelui să-l vândă altor clienți și că îl vor elibera imediat ce apartamentul va fi vândut. Cu toate acestea, la acea vreme, nimeni nu a manifestat interes să achiziționeze apartamentul. Ea a mai spus că fiica sa lua în considerare să-l achiziționeze, iar tutorele i-a permis să-și ia timp ca să decidă. Candidata a declarat că „până la [acel] moment intenția nu era să-l procurăm”.

Candidata a contestat valoarea estimată de piață a apartamentului în 2018, așa cum a fost prezentată de Compania „LARA” (509.245 MDL (est. 25.667 EUR)); candidata a declarat că, probabil, aceasta era o informație statistică generală, dar nu se referea în mod concret la acest apartament specific și, prin urmare, nu era relevantă. Candidata a menționat că prețul apartamentului, 252.000 MDL, a fost negociat și reprezenta prețul real al apartamentului. Ea a mai afirmat că nu a fost nevoie să implice agenți imobiliari atunci când apartamentul a fost cumpărat în 2018 și, în plus, s-ar fi datorat comisioane pentru aceștia. Vânzătorii ar fi trebuit să îi contacteze dacă aveau întrebări sau îndoieli cu privire la prețul de vânzare al apartamentului. Candidata a declarat că singura rugămințe pe care a făcut-o fiicei sale și ginerelui a fost ca contractul să fie conform prevederilor legale. În 2020, fiica sa și ginerele au implicat profesioniști imobiliari pentru că nu aveau timp să se ocupe de vânzarea apartamentului.

Candidata a declarat că s-au efectuat renovări semnificative la apartament când acesta era în proprietatea fiicei sale și a ginerelui (2018 - 2020). Candidata a prezentat, de asemenea, fotografiile ale apartamentului făcute în 2020, când apartamentul a fost vândut. Fotografiile, care au marcatele companiei imobiliare, arată că apartamentul era într-o stare bună și că a fost supus unor reparații

substanțiale. Candidata nu a furnizat documente referitoare la costurile reparațiilor. Cu toate acestea, ea a prezentat informații care atestau faptul că fiica sa și ginerele dispuneau de mijloace financiare suficiente pentru a efectua lucrări semnificative.

În răspuns la întrebarea Comisiei în timpul audierii, cu referire la faptul dacă simte vreo responsabilitate față de V.E., care își pierduse mama la o vârstă fragedă, candidata s-a referit la propria sa situație familială. Ea a declarat că creșterea a doi copii este mai dificilă decât a unuia singur și că situația sa financiară era diferită de cea a lui. Candidata a afirmat că trebuia să asigure nivelul minim de trai standard pentru copiii săi. În cuvintele proprii ale candidatei: „remușcări puteam să am dacă aveam în plus ceva, și puteam să-i ofer și nu i-am oferit acestui copil, în detrimentul copiilor pe care urma să-i asigur cu cel puțin minim necesar. Mă refer la copiii mei.” Candidata a remarcat și că tutorele, care și-a pierdut singurul copil, dezvoltase o atașare specială față de ea. Conform candidatei: „Eu am simțit că undeva poate o înlocuiesc [pe fiica tutorelui]”. Candidata a contestat faptul că funcția sa judecătorească cu specializare în domeniul examinării cauzelor cu implicarea minorilor ar avea relevanță pentru evaluarea integrității sale etice. Candidata a susținut că concluzia Comisiei conform căreia ea ar fi profitat de V.E. era eronată și că ea nu ar face niciodată rău copiilor.

La cererea candidatei, Comisia l-a audiat pe V.E. în cadrul audierii din timpul evaluării reluate. V.E. a menționat că deține o diplomă universitară în științe economice. De asemenea, V.E. a menționat că lucrează de la vârsta de 15 ani și este în prezent angajat ca creator de conținut independent. V.E. a precizat că a început să lucreze de la vârsta de 15 ani, nu în virtutea nevoilor familiei sale, dar a început să lucreze și să devină independent din proprie inițiativă.

V.E. a confirmat că candidata și fiicele acesteia au locuit în apartamentul său și că condițiile pentru ședere în acel apartament au fost negociate cu tutorele său. V.E. a declarat, de asemenea, că nu a avut obiecții față de aranjamentele făcute de tutorele său pentru apartament sau vreun drept pretins împotriva candidatei. Conform lui V.E., tutorii săi nu ar face niciodată ceva care să îi prejudicieze interesele. El a afirmat, de asemenea, că candidata nu a negociat personal nicio condiție pentru vânzarea apartamentului în 2018 și își amintea că fiica candidatei și soțul ei au fost implicați în acel proces. V.E. a menționat, de asemenea, că o văzuse pe candidată cu un copil în fața biroului notarial când s-a făcut vânzarea. V.E. nu își amintea dacă candidata a vizitat vreodată familia sa, i-a oferit sprijin sau cadouri. În răspuns la întrebarea candidatei, el a confirmat, de asemenea, că nu a fost întotdeauna acasă în zilele în care candidata ar fi putut să viziteze tutorele său.

V.E. nu știa cum s-a gestionat vânzarea apartamentului în 2018. El a participat la discuții la nivel de familie, dar nu a fost implicat în negocierile oficiale. V.E. a menționat, de asemenea, că nu avea atunci experiență privind tranzacțiile de pe piața imobiliară și nu a fost niciodată implicat anterior în vânzarea sau achiziționarea de apartamente. V.E. a declarat, de asemenea, că nu avea cunoștințe despre atribuțiile judecătorilor în activitățile lor profesionale și personale. V.E. și-a amintit că ultima dată când a întâlnit-o pe candidată a fost când cazul acesteia a fost audiat de către completul de judecată special al CSJ. De asemenea, V.E. a confirmat, că candidata l-a rugat să furnizeze datele sale de contact Comisiei și că nu a existat nicio altă comunicare despre această

chestiune.

b. Cadrul normativ privind evaluarea și evaluarea reluată

Conform art. 8 alin. (2) lit. a) din Legea nr. 26/2022, se consideră că un candidat corespunde criteriului de integritate etică dacă, printre alte criterii, nu a încălcat grav regulile de etică și conduită profesională a judecătorilor, a procurorilor sau, după caz, a altor profesii, precum și nu a admis, în activitatea sa, acțiuni sau inacțiuni reprobabile, care ar fi inexplicabile din punctul de vedere al unui profesionist în domeniul dreptului și al unui observator imparțial.

Conform art. 11 alin. (4) al Codului de etică al judecătorului (2007), activitățile extrajudiciare ale judecătorului nu vor provoca îndoieli cu privire la imparțialitatea, obiectivitatea sau integritatea sa.

Conform art. 5 alin. (1) din Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului (2015), Judecătorul va respecta cele mai înalte standarde de integritate și responsabilitate, pentru a asigura încrederea societății în instanțe. Art. 5 alin. (12) prevede că activitățile extrajudiciare ale judecătorului nu vor provoca îndoieli cu privire la imparțialitatea, obiectivitatea sau integritatea sa.

Potrivit Comentariului la Codul de etică și de conduită profesională al judecătorului (2018), art. 5 „Integritate”, judecătorii trebuie să manifeste un comportament ireproșabil bazat pe onestitate și integritate ca orice alt cetățean. Judecătorii, în statutul lor oficial, își asumă responsabilități care le depășesc pe cele ale cetățenilor de rând, inclusiv cele ce țin de onestitatea în exercitarea atribuțiilor lor de serviciu. Integritatea este un atribut al justiției și dreptății. Onestitatea și moralitatea judecătorilor sunt părți componente ale integrității. Integritatea în justiție este mai mult decât o virtute, ea este o condiție obligatorie. Conduita ce ar putea reduce respectul din partea observatorilor rezonabili ai comunității trebuie evitat. Astfel, comportamentul judecătorului în public și în viața privată trebuie întotdeauna să corespundă legii și criteriilor de etică expuse în Cod.

Principiul 3 din Principiile de la Bangalore privind conduita judiciară prevede că ”Integritatea este esențială pentru îndeplinirea adecvată a funcției judiciare”. Conform principiului 3.1, ”Judecătorul trebuie să se asigure că în ochii unui observator rezonabil conduita sa este ireproșabilă”. Principiul 3.2 prevede că ”Atitudinea și conduita unui judecător trebuie să reafirme încrederea publicului în integritatea corpului judiciar. Justiția nu doar trebuie făcută, trebuie să se și vadă că s-a făcut justiție”. Principiul 4 prevede că ”Bunele maniere și respectarea lor în mod vizibil sunt esențiale în îndeplinirea tuturor activităților desfășurate de către judecător”. Principiul 4.1 indică că ”Judecătorul va evita încălcarea regulilor de bună cuviință sau aparența lipsei acesteia în toate activitățile sale de judecător”. Principiul 4.2 prevede că ”Aflându-se permanent în vizorul public, judecătorul trebuie să accepte, în mod liber și de bunăvoie, anumite restricții personale care ar părea o povară cetățeanului de rând. În particular, judecătorul trebuie să aibă o conduită care să fie conformă cu demnitatea funcției de magistrat”.

Conform art. 2 alin. (2) din Regulamentul de evaluare al Comisiei, la evaluarea conformității cu criteriul de integritate, Comisia poate lua în considerare seriozitatea sau gravitatea, contextul adiacent și premeditarea asociată oricărui incident de integritate și, în cazul incidentelor minore, dacă a existat o perioadă de timp suficientă fără incidente ulterioare. La determinarea gravității, Comisia va lua în considerare toate circumstanțele, care să cuprindă, dar fără a se limita la următoarele:

- a. dacă incidentul a fost un eveniment singular;
- b. lipsa unor prejudicii sau producerea de prejudicii nesemnificative în adresa intereselor private sau publice (inclusiv încrederii publice) – cum ar fi o încălcare obișnuită a regulamentului rutier;
- c. sau care nu este perceput de către un observator obiectiv drept atitudine lipsită de respect față de ordinea socială care decurge din nerespectarea regulilor și regulamentelor.

c. Motivarea

În decizia sa, completul de judecată special al CSJ a statuat că tutorele lui V.E. a permis candidatei să locuiască în apartament și că candidata a avut un rol mai pasiv în încheierea acestui aranjament. Conform completului de judecată special al CSJ, Comisia i-a atribuit în mod extensiv și nefavorabil candidatei (1) abuzul asupra drepturilor lui V.E. prin folosința apartamentului fără plata chiriei în perioada 2004 – 2018; (2) înstrăinarea bunului imobil de către V.E. către fiica candidatei și soțul acesteia, o tranzacție care nu are o legătură de cauzalitate cu abitația candidatei și (3) neplata chiriei pentru apartament în perioada 2004 - 2018. Completul de judecată special al CSJ a mai reținut că tutorele lui V.E. a acționat de bună credință și exclusiv în interesul lui V.E. Astfel, potrivit aranjamentului, candidata ar fi asigurat integritatea apartamentului, care era deja într-o stare proastă (acoperiș cu scurgeri, mucegai), și l-ar fi eliberat pe tutore de plata serviciilor comunale; ulterior, la atingerea vârstei majoratului, V.E. ar fi putut decide după propria voință soarta bunului imobil moștenit, așa cum s-a întâmplat. Completul de judecată special al CSJ a conchis că Comisia a ajuns la o concluzie incorectă când a afirmat că prin rămânerea într-un aranjament dezechilibrat timp de paisprezece ani, în special după ce candidata a devenit judecător, s-a profitat de V.E. și că acest comportament ar fi fost incompatibil cu înaltele standardele așteptate de la judecători. Conform completului de judecată special al CSJ, concluzia Comisiei era contrară declarației tutorelui lui V.E., care arăta că acesta a întreprins măsuri pentru a-i proteja drepturile de proprietate, fiindu-i acordată posibilitatea de a decide soarta acestui apartament odată ce a ajuns la vârsta majoratului, iar până atunci, V.E. a locuit cu tutorele său, în condiții de trai decente.

Având în vedere decizia completului de judecată special al CSJ și informațiile analizate în cadrul evaluării reluate, Comisia nu include această problemă în decizia privind promovarea sau nepromovarea candidatei în evaluarea reluată. În același timp, Comisia nu poate fi de acord cu concluzia completului de judecată special al CSJ privind faptul că conduita candidatei nu se abate de la standardele etice și că nu a încălcat principiul integrității conform criteriilor stabilite de Legea nr. 26/2022, din următoarele considerente.

În conformitate cu standardele internaționale, judecătorii sunt obligați să se abțină de la acțiuni susceptibile să compromită demnitatea lor în profesie și în societate. Demnitatea și onoarea profesiei de magistrat depind de standardele comunității, care variază în funcție de loc și timp. Testul constă în faptul dacă membrii rezonabili, corecți și informați ai comunității ar considera că anumite comportamente sunt susceptibile să diminueze respectul comunității față de magistrat sau sistemul judiciar în ansamblul său.

În decizia sa de evaluare, Comisia a constatat că atunci când candidata a trecut cu traiul în apartament în 2004, avea resurse financiare limitate și avea la întreținere cei doi copii. Din acest motiv, aranjamentul de a nu achita chirie, ci doar servicii comunale, era atractiv pentru candidată. Opt ani mai târziu, în 2012, candidata a fost numită în funcția de judecător. Aranjamentul de abitație a continuat încă șase ani după ce candidata a devenit judecător și doi ani după ce V.E. a împlinit 18 ani, moment la care aranjamentul ar fi trebuit inițial să se încheie. În opinia Comisiei, aranjamentul, deși avantajos pentru candidată, era dezavantajos pentru V.E. și, astfel, genera considerații etice pe care un judecător ar fi trebuit să le ia în considerare. Comisia a subliniat, de asemenea, că tutorele lui V.E., după cum se poate demonstra a purtat responsabilitate pentru faptul că nu a acționat pentru a-i proteja pe deplin interesele financiare ale lui V.E.

În timpul evaluării reluate, Comisia l-a audiat pe V.E. și a putut observa că tutorii săi îl educase și crescuse adecvat. Cu toate acestea, Comisia consideră încă problematic faptul că candidata a rămas într-un aranjament dezechilibrat timp de paisprezece ani, mai ales după ce a devenit judecător, ceea ce ridică problema ca s-a profitat de V.E., un comportament care nu este în concordanță cu înaltele standardele așteptate de la judecători.

În timpul evaluării reluate, Comisia a adresat întrebări suplimentare privind întreținerea apartamentului în timpul șederii candidatei și a fiicelor sale acolo. Candidata a furnizat explicații și a prezentat, de asemenea, fotografii ce arată starea apartamentului în 2020, când a fost vândut de fiica candidatei și de soțul fiicei. Fotografiile prezentate de candidată în timpul evaluării inițiale, cu marcaje de timp din august 2016, arată apartamentul într-o stare deplorabilă și neadecvată locuitului, cu deteriorări considerabile. Chiar și după primirea de informații suplimentare de la candidată în timpul evaluării reluate, Comisia nu este încă convinsă că candidata și-a îndeplinit corect obligația de a avea grijă de apartament, ceea ce a fost în detrimentul lui V.E. la vânzarea apartamentului în 2018. Acest lucru este regretabil, deoarece, conform candidatei, unele dintre rudele sale apropiate activează în domeniul construcțiilor și aparent au ajutat-o cu repararea acoperișului.

Întrebată la audieri din cadrul evaluării inițiale dacă candidata a avut vreo preocupare, etică sau de altă natură, cu privire la corectitudinea tranzacției, candidata a declarat că nu este sigură dacă a înțeles întrebarea, „eu dacă am avut ceva remușcări sau ce aveți în vedere?” Candidata a subliniat că V.E. era sub protecția tutorelui său. Întrebată la audierea din cadrul evaluării reluate dacă simte vreo responsabilitate față de V.E., care a crescut fără mamă de la o vârstă foarte fragedă, ea a declarat că prioritatea sa era să asigure bunăstarea propriilor copii. Conform candidatei, ar fi putut simți careva remușcări dacă ar fi avut ceva în plus, pentru ai oferi lui V.E.

În contextul declarațiilor candidatei și ale lui V.E. în timpul audierii, Comisia nu consideră că candidata a adus vreun aport (material sau de altă natură) la bunăstarea lui V.E.

Comisia reține că, în timpul evaluării inițiale și reluate, candidata a prezentat două versiuni diferite ale implicării sale în negocierile privind vânzarea apartamentului. În timpul evaluării inițiale, candidata a recunoscut că a fost prezentă cu fiica sa și ginerele la negocierile când s-a încheiat contractul. În timpul evaluării reluate, candidata a insistat că doar a așteptat în holul din biroul notarial având grijă de un copil. În același timp, la audierea din cadrul evaluării reluate, ea s-a referit constant la „noi”⁴⁰ în răspunsurile sale către Comisie, indicând o implicare profundă în discuțiile prin care s-a decis procurarea apartamentului, presupus, inclusiv prețul acestuia. Rămân întrebări dacă candidata și-a îndeplinit obligația referitoare la întreținerea apartamentului, având în vedere starea apartamentului când a fost vândut.

Dubiile serioase sunt cu referire la faptul dacă candidata și-a îndeplinit obligațiile privind întreținerea apartamentului, având în vedere starea apartamentului atunci când a fost vândut. Candidata a contestat, de asemenea, faptul că funcția sa de judecător cu specializare în domeniul examinării cauzelor cu implicarea minorilor ar avea relevanță pentru evaluarea integrității sale etice. Ea a demonstrat această atitudine atât la audierea din cadrul evaluării inițiale, cât și la cea din cadrul evaluării reluate, fapt considerat de Comisie a deosebit de îngrijorător. Insensibilitatea candidatei cu privire la statutul său de judecător specializat în examinarea cauzelor care implică minori a amplificat dubiile Comisiei cu privire la integritatea sa etică.

Astfel cum s-a menționat supra, având în vedere decizia completului de judecată special al CSJ, Comisia nu include această problemă în evaluarea sa privind promovarea sau nepromovarea candidatei în evaluarea reluată.

IV. Decizia

Ca urmare a evaluării reluate a candidatei, desfășurată în temeiul art. 14 alin. (8) lit. b) și alin. (10) din Legea nr. 26/2022, în temeiul art. 8 alin. (4) lit. b) și alin. (5) lit. c) și d) din Legea nr. 26/2022, Comisia a decis că candidata nu întrunește criteriul de integritate financiară, întrucât s-au constatat dubii serioase cu privire la respectarea de către candidată a criteriului de integritate financiară și, astfel, nu promovează evaluarea.

Scopul evaluării integrității etice și financiare a candidaților pentru funcțiile de conducere în Consiliul Superior al Magistraturii, Consiliul Superior al Procurorilor și organele specializate ale acestora este de a spori integritatea viitorilor membri ai acestor organe, precum și încrederea

---

⁴⁰ De exemplu, candida a presupus că în acea perioadă „poate cumva s-a mai discutat sau poate s-a mai interesat să vândă acest apartament, înțelegeți cum, fiindcă răspunsul nu a fost deodată că noi vrem să-l procurăm. Consider că ar fi fost și o problemă dacă dorea să-l vândă la altcineva, să-l realizeze fără ca să ne întrebă” Candidata a mai spus că „până la [acel] moment intenția nu era să-l procurăm”.

societății în activitatea organelor de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, dar și, în general, în sistemul justiției (art. 8 alin. (1), preambul la Legea nr. 26/2022). Atunci când candidații nu promovează evaluarea din cauza unor dubii serioase privind integritatea financiară și/sau etică, acest lucru demonstrează că candidații pentru funcțiile de conducere din sistemul justiției au fost evaluați în mod scrupulos având ca bază standarde de integritate, crescând încrederea publicului în acei candidați care promovează evaluarea și sunt eligibili pentru a fi aleși ca membri ai organelor de autoadministrare. Având în vedere rolul decisiv al membrilor organelor de autoadministrare în selectarea, promovarea și sancționarea disciplinară a colegilor lor, precum și în administrarea beneficiilor acordate, cum ar fi programele de locuințe la preț preferențial, este imperativ ca membrii înșiși să fi demonstrat cel mai înalt nivel de integritate financiară și etică, astfel încât să se poată aștepta, că în poziția lor de lideri, să promoveze standarde înalte atât pentru ei înșiși, cât și pentru ceilalți.

Conform art. 13 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, există doar două rezultate posibile ca urmare a evaluării candidaților pentru funcțiile de membru în organele de autoadministrare: promovarea sau nepromovarea evaluării. Comisia nu dispune de alte măsuri. Potrivit CtEDO, este în concordanță cu procesul de evaluare externă să existe o gamă mai limitată de măsuri. (În Albania existau doar două măsuri care puteau fi aplicate: destituirea din funcție sau suspendarea cu obligația de a participa la un program de instruire.)⁴¹ În ceea ce privește proporționalitatea unei decizii de nepromovare, bazată pe dubii rezonabile cu privire la integritatea financiară a unui candidat/candidate, CtEDO a susținut în mod repetat ordinele de confiscare emise de autoritățile naționale doar pe baza unei preponderențe de probe care sugerează că veniturile legale ale părților nu ar fi putut fi suficiente pentru achiziționarea bunului/bunurilor vizat(e). Ordinele de confiscare au fost menținute nu numai în ceea ce privește persoanele acuzate direct de infracțiuni, ci și în legătură cu membrii familiilor lor și alte persoane apropiate în privința cărora se presupunea că posedau și gestionau bunul/bunurile „dobândit(e) ilegal” în mod informal în numele persoanelor bănuite de săvârșirea infracțiunilor sau care, în alte circumstanțe, nu aveau statutul necesar de *bună-credință*.⁴² O decizie de nepromovare, în contextul evaluării candidaților care doresc să activeze în organele de autoadministrare din sistemul justiției, nu poate fi comparată în niciun fel, din perspectiva impactului asupra celor vizați cu ordinele de confiscare a bunului/bunurilor, care au fost susținute de CtEDO pe baza standardelor similare de probă.

Completul de judecată special al CSJ a sugerat că Comisia ar putea promova unii candidați cu probleme minore de integritate și să ofere o descriere detaliată a acestor probleme în deciziile Comisiei, astfel încât aceste probleme să poată fi luate în considerare de cei care votează pentru candidații la funcțiile de membri în organele de autoadministrare. Deciziile de evaluare ale Comisiei sunt publice doar cu acordul candidatului/candidatei și, astfel, nu poate fi asigurat că votanții vor avea informații despre problemele de integritate identificate de Comisie. În timpul

⁴¹ *Sevdari contra Albaniei*, nr. 40662/19, paragraful 87, 13 decembrie 2022.

⁴² *Telbis și Viziteu contra României*, nr. 47911/15, paragraful 68, 26 iunie 2018; *Gogitidze și alții contra Georgiei*, nr. 36862/05, paragraful 107, 12 mai 2015; *Webb contra Regatului Unit (dec.)*, nr. 56054/00, 10 februarie 2004; *Morabito și alții contra Italiei (dec.)*, 58572/00, 7 iunie 2005; și *Saccoccia contra Austriei*, nr. 69917/01, paragrafele 87 - 91, 18 decembrie 2008.

evaluării inițiale a candidaților, doar 26 dintre cei 45 candidați care nu au promovat evaluarea - puțin peste jumătate - au consimțit ca deciziile lor să fie făcute publice.

V. Calea de atac și publicarea deciziei

Conform art. 14 alin. (1) din Legea nr. 26/2022, decizia poate fi contestată de către candidata evaluată în termen de cinci zile de la data recepționării deciziei.

Conform art. 13 alin. (7) din Legea nr. 26/2022, decizia este transmisă prin email candidatei și instituției responsabile de organizarea alegerilor sau, după caz, a concursului, care este, în acest caz, Consiliul Superior al Magistraturii. În cazul în care candidata, în termen de 48 de ore de la momentul expedierii deciziei, nu notifică Comisia despre refuzul său privind publicarea, decizia se publică pe pagina web a Consiliului Superior al Magistraturii, în formă depersonalizată, cu excepția numelui și prenumelui candidatei, care rămân publice. Comisia va publica, de asemenea, decizia pe pagina sa web, în cazul în care candidata nu se opune publicării.

Această decizie a fost adoptată în unanimitate de către toți membrii participanți ai Comisiei.

Decizia a fost întocmită în limbile engleză și română.

Semnătura:

Herman von HEBEL
Președinte al Comisiei

Anexa nr. 1. Depuneri bănești efectuate de candidată în perioada 2011 - 2012.

Nr.	Data	Suma (MDL)	Total pe lună
1	06.04.2011	1.589,61	
2	06.04.2011	600,00	
3	06.04.2011	32,83	
4	06.04.2011	137,89	
5	06.04.2011	239,67	2.600
6	19.05.2011	707,12	
7	19.05.2011	115,38	
8	19.05.2011	19,00	
9	19.05.2011	19,00	
10	19.05.2011	138,26	
11	19.05.2011	1,24	1.000
12	03.06.2011	1.811,69	
13	03.06.2011	16,36	
14	03.06.2011	95,95	
15	03.06.2011	76,00	2.000
16	07.07.2011	729,18	
17	07.07.2011	77,83	
18	07.07.2011	388,99	
19	07.07.2011	304,00	1.500
20	10.08.2011	197,06	
21	10.08.2011	766,10	
22	10.08.2011	124,00	
23	10.08.2011	15,50	
24	10.08.2011	11,40	
25	10.08.2011	385,94	1.500
26	02.09.2011	1.145,35	
27	02.09.2011	347,05	
28	02.09.2011	7,60	
29	05.09.2011	9,75	
30	05.09.2011	146,41	
31	05.09.2011	43,84	1.700
32	10.10.2011	1.450,91	
33	10.10.2011	71,33	
34	10.10.2011	377,76	
35	12.10.2011	3,02	
36	12.10.2011	86,98	1.990
37	10.11.2011	1.392,57	

38	10.11.2011	5,53	
39	10.11.2011	3,80	
40	10.11.2011	19,00	
41	10.11.2011	279,10	1.700
42	08.12.2011	81,98	
43	08.12.2011	1.372,89	
44	08.12.2011	100,81	
45	08.12.2011	417,72	
46	08.12.2011	26,60	2.000
47	10.01.2012	206,78	
48	10.01.2012	1.301,28	
49	10.01.2012	12,12	
50	10.01.2012	127,13	
51	10.01.2012	19,00	
52	10.01.2012	333,69	2.000
53	10.02.2012	432,63	
54	10.02.2012	1.153,74	
55	10.02.2012	120,09	
56	10.02.2012	293,54	2.000
57	13.03.2012	852,49	
58	13.03.2012	96,03	
59	13.03.2012	250,38	
60	13.03.2012	0,85	
61	13.03.2012	0,25	1.200
62	17.04.2012	6,88	
63	17.04.2012	1.205,80	
64	17.04.2012	193,23	
65	17.04.2012	283,66	
66	17.04.2012	8,44	
67	17.04.2012	1,99	1.700
68	08.05.2012	603,32	
69	08.05.2012	1.156,29	
70	08.05.2012	80,13	
71	08.05.2012	160,26	2.000
72	04.06.2012	1.058,46	
73	04.06.2012	499,22	
74	04.06.2012	42,50	
75	04.06.2012	266,82	
76	04.06.2012	133,00	2.000
77	04.07.2012	1.163,18	

78	04.07.2012	306,10	
79	04.07.2012	46,62	
80	04.07.2012	404,30	
81	04.07.2012	79,80	2.000
82	07.08.2012	114,80	
83	07.08.2012	333,49	
84	07.08.2012	93,33	
85	07.08.2012	429,88	
86	07.08.2012	28,50	1.000
87	07.09.2012	1.116,93	
88	07.09.2012	383,07	1.500
89	17.09.2012	28.132,49	
90	17.09.2012	266,48	
91	17.09.2012	239,36	
92	17.09.2012	1,87	28.640,20
	Total	60.030,20	